

Hurtownie danych - przegląd technologii

Robert Wrembel

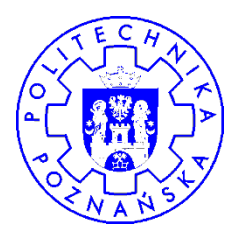
Politechnika Poznańska

Instytut Informatyki

`Robert.Wrembel@cs.put.poznan.pl`

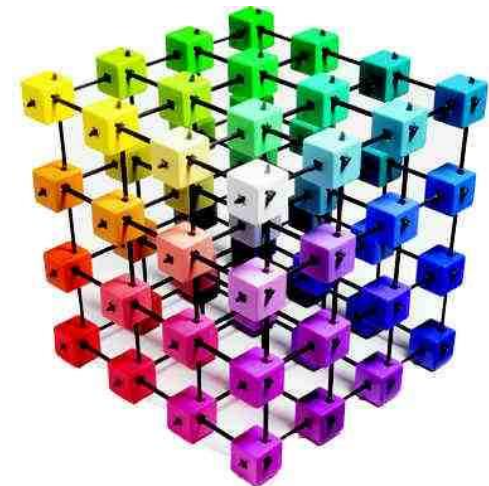
`www.cs.put.poznan.pl/rwrembel`

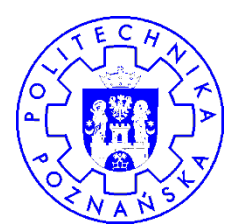

Modelowanie hurtowni danych

- ⇒ Model wielowymiarowy
- ⇒ Implementacja ROLAP
- ⇒ Implementacja MOLAP
- ⇒ Modelowanie ROLAP
- ⇒ Zarządzanie modyfikacjami danych
  - Slowly Changing Dimensions

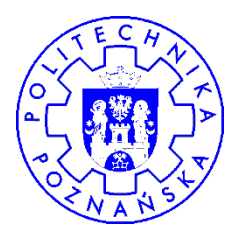

Dane przechowywane w HD

- ⇒ Dane bieżące
- ⇒ Dane historyczne

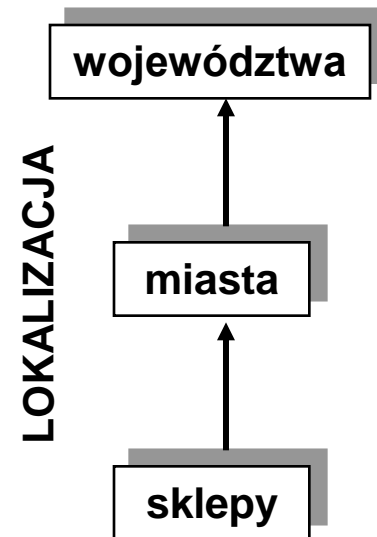
Kategorie analizowanych danych

⇒ Fakty

- informacje podlegające analizie
  - sprzedaż, rozmowy telefoniczne
  - charakteryzowane ilościowo za pomocą **miar**
  - **liczba** sprzedanych sztuk towaru, **czas** trwania rozmowy

⇒ Wymiary

- ustalają kontekst analizy
  - sprzedaż czekolady (**produkt**) w Auchan (**sklep**) w poszczególnych miesiącach roku (**czas**)
- składają się z **poziomów**, które tworzą hierarchię

ROLAP, MOLAP, HOLAP

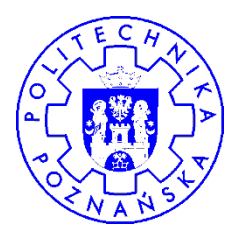

⇒ Model relacyjny (ROLAP)

- schemat gwiazdy (ang. star schema)
- schemat płatka śniegu (ang. snowflake schema)
- schemat konstelacji faktów (ang. fact constellation schema)
- schemat gwiazda-płatek śniegu (ang. starflake schema)

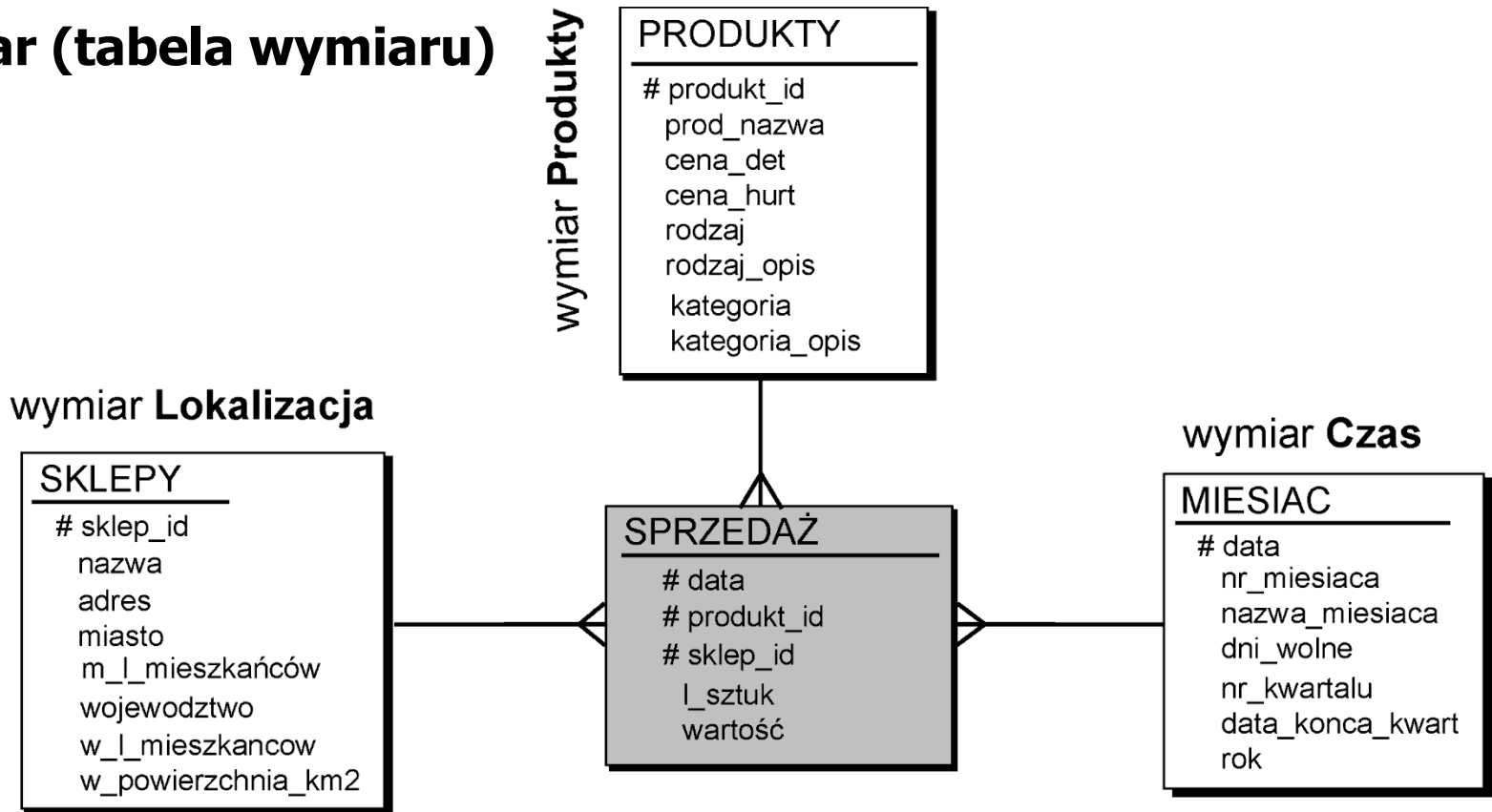
⇒ Model wielowymiarowy (MOLAP, MDOLAP)

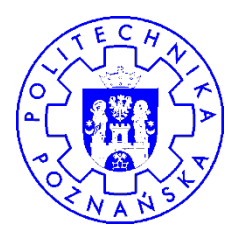
⇒ Model hybrydowy (HOLAP)

ROLAP - Schemat gwiazdy

- ➔ Fakty (tabela faktów)
  - miary
- ➔ Wymiar (tabela wymiaru)

Struktura wymiaru

tabela wymiaru

tabela faktów

sztuczny ID

ID (PK)

Dim1 (FK)

klucz naturalny
(wartości w systemie
źródłowym)

ATR1 (NK)

Dim2 (FK)

....

....

ATRn (NK)

Dimn (FK)

deskryptory

Atr1

M1

Atr2

M2

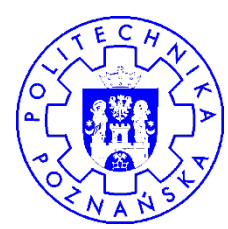
....

....

Atrn

Mn

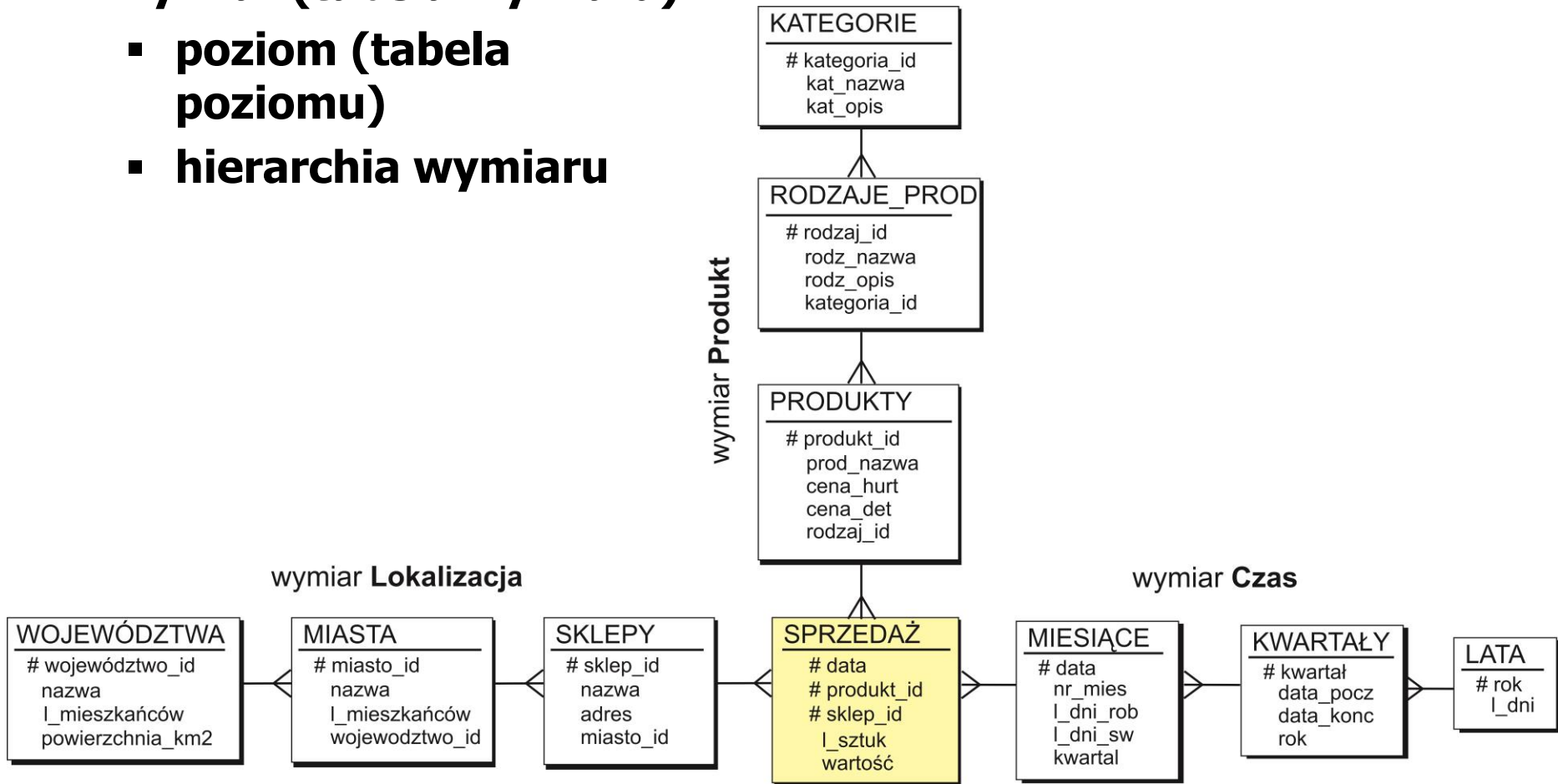
mary

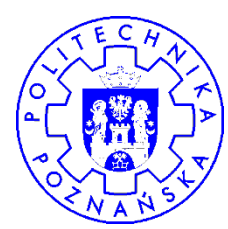
ROLAP - Schemat płatka śniegu

➔ Wymiar (tabela wymiaru)

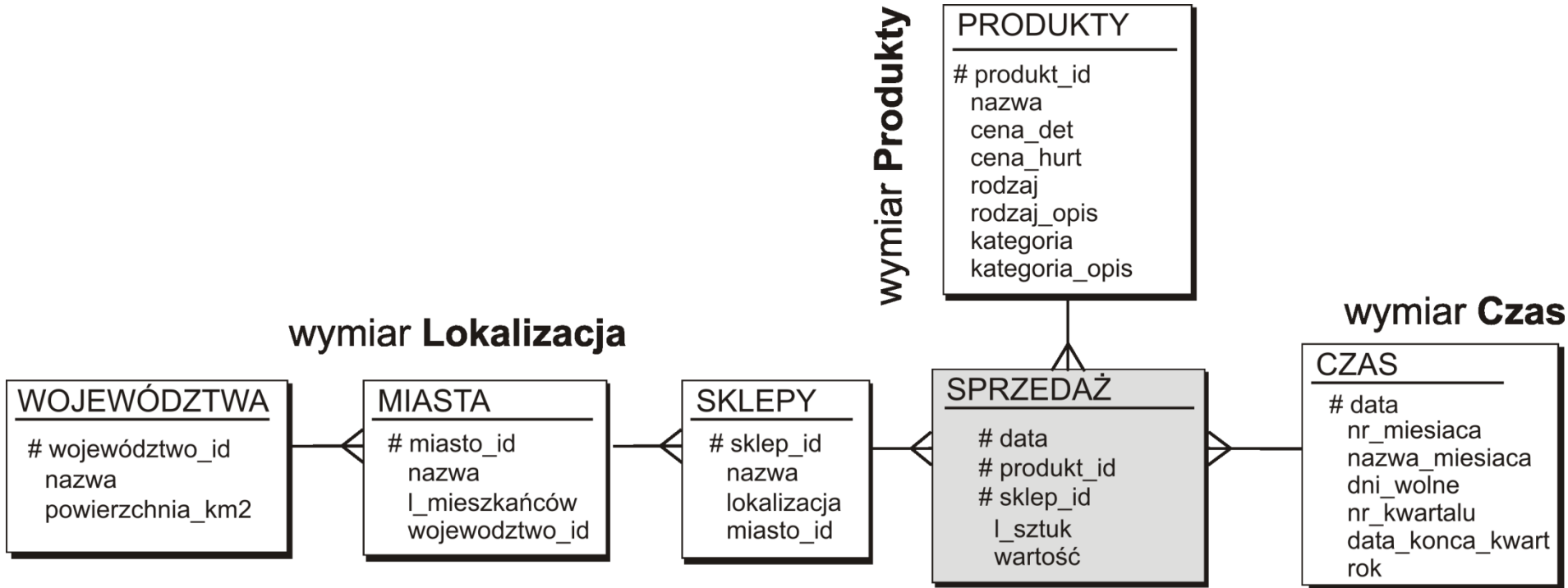
- **poziom (tabela poziomymu)**
- **hierarchia wymiaru**

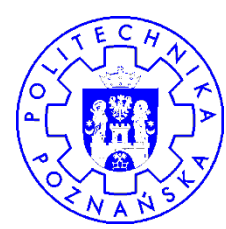

Schemat gwiazda-płatek śniegu

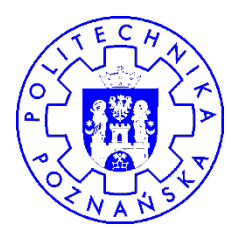

Schemat gwiazda-płatek śniegu

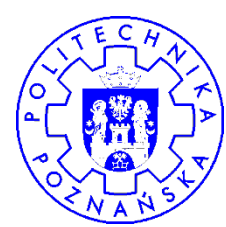

- ⇒ **Część wymiarów znormalizowanych**
  - poziomy wyższe wykorzystywane rzadko
  - oszczędność miejsca
- ⇒ **Część wymiarów zdenormalizowanych**
  - wszystkie poziomy wymiarów wykorzystywane często
  - efektywność zapytań
- ⇒ **ang. starflake schema**

Modelowanie wymiarów – gwiazda / płatek śniegu (1)

- ⇒ **Gwiazda: tabela wymiarów jest zdenormalizowana**
- ⇒ **Zaleta:**
  - operacja roll-up wykonywana szybko (bez konieczności łączenia z tabelą poziomu nadrzędnego)
- ⇒ **Wada:**
  - na skutek redundancji danych rozmiar tabeli może być duży
    - np. wymiar Czas z ziarnem 1sek i horyzontem czasowym wymiaru 10 lat ⇒ 300 000 000 rekordów
    - astronomia, fizyka jądrowa, telekomunikacja
- ⇒ **Płatek śniegu: tabele wymiaru są znormalizowane**
  - mniejszy rozmiar poszczególnych tabel poziomów
  - operacja roll-up wykonywana wolniej (konieczność łączenia tabel poziomów)

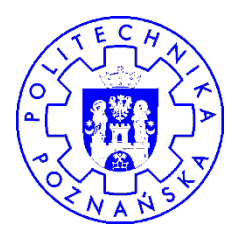

Modelowanie wymiarów – gwiazda / płatek śniegu (2)

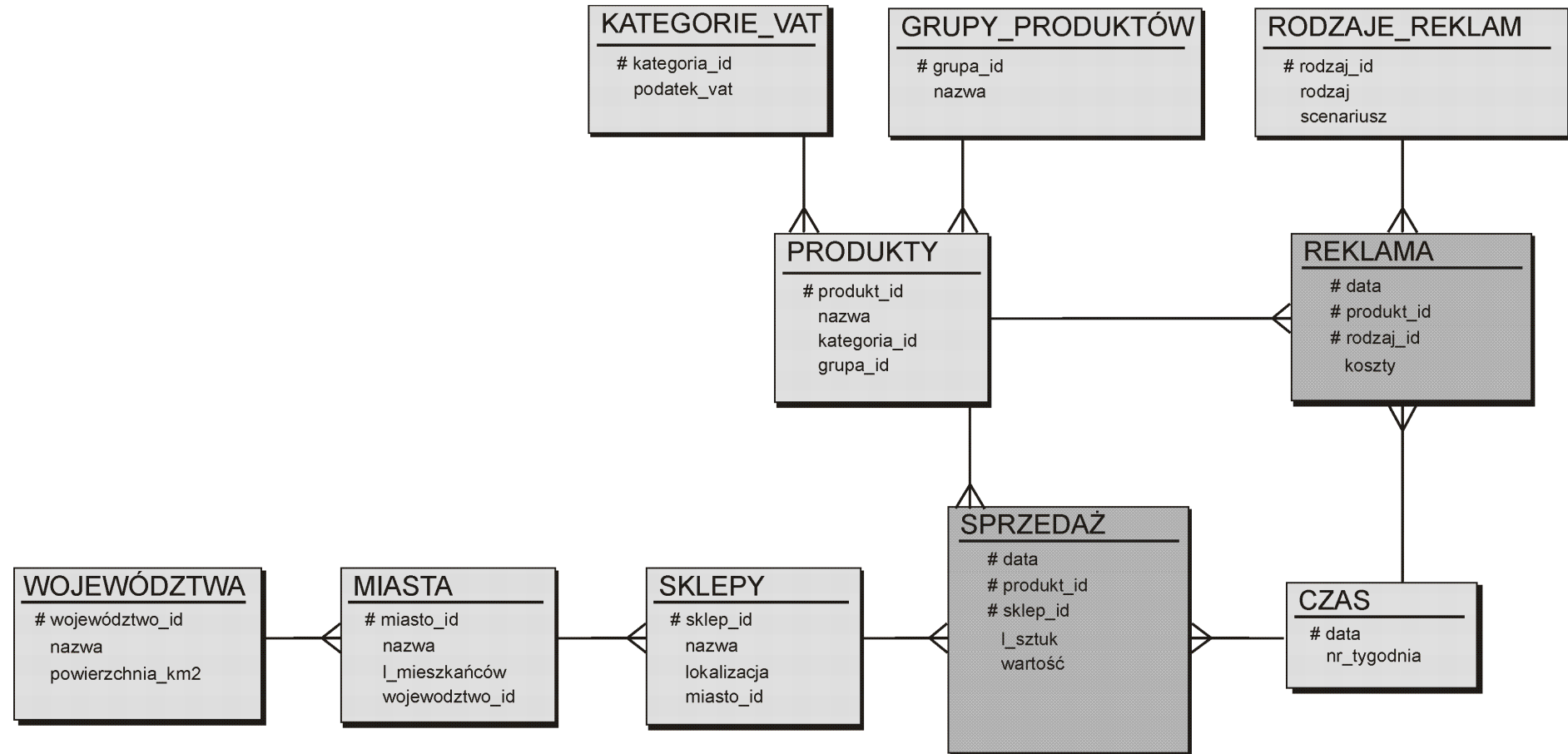

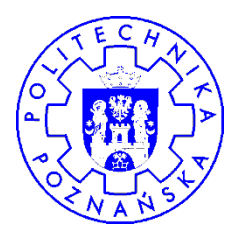
⇒ W praktyce:

- atrybuty różnych poziomów często wykorzystywane w operacji roll-up ⇒ umieszczenie w **tej samej zdenomralizowanej** tabeli poziomu najniższego
- atrybuty rzadko wykorzystywane w roll-up ⇒ umieszczenie w **znormalizowanych tabelach** poziomów wyższych

Schemat konstelacji faktów

Tabela faktów

Sprzedaż

DataSprzedaży (FK)

Produkt (FK)

Sklep (FK)

Menadżer (FK)

RodzajPromocji (FK)

RodzajPłatności (FK)

CzasID (FK)

LSztuk

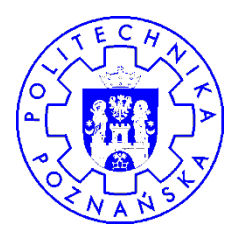
KwotaNetto

PodatekA

PodatekB

wymiary

miary

Tabela faktów

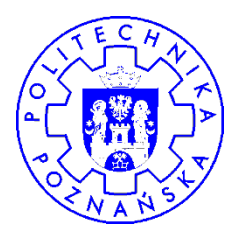
- ⇒ **Tabela faktów bez miar (ang. factless fact)**
  - **przechowuje pojedyncze fakty, z których każdy reprezentuje zdarzenie**

SzkodyKomunikacyjne

RodzajSzkody(FK)

Ubezpieczony(FK)

CzasID (FK)

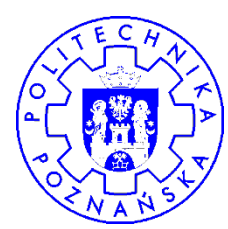

Wymiar Czasu

- ⇒ Występuje w większości schematów
- ⇒ Definiowana na początku budowy HD
- ⇒ Ziarno - zazwyczaj dzień
  - **DataID**
    - sztuczny identyfikator; wartości 1, 2, ..., n
    - wartość numeryczna 11032008 (11-03-2008)

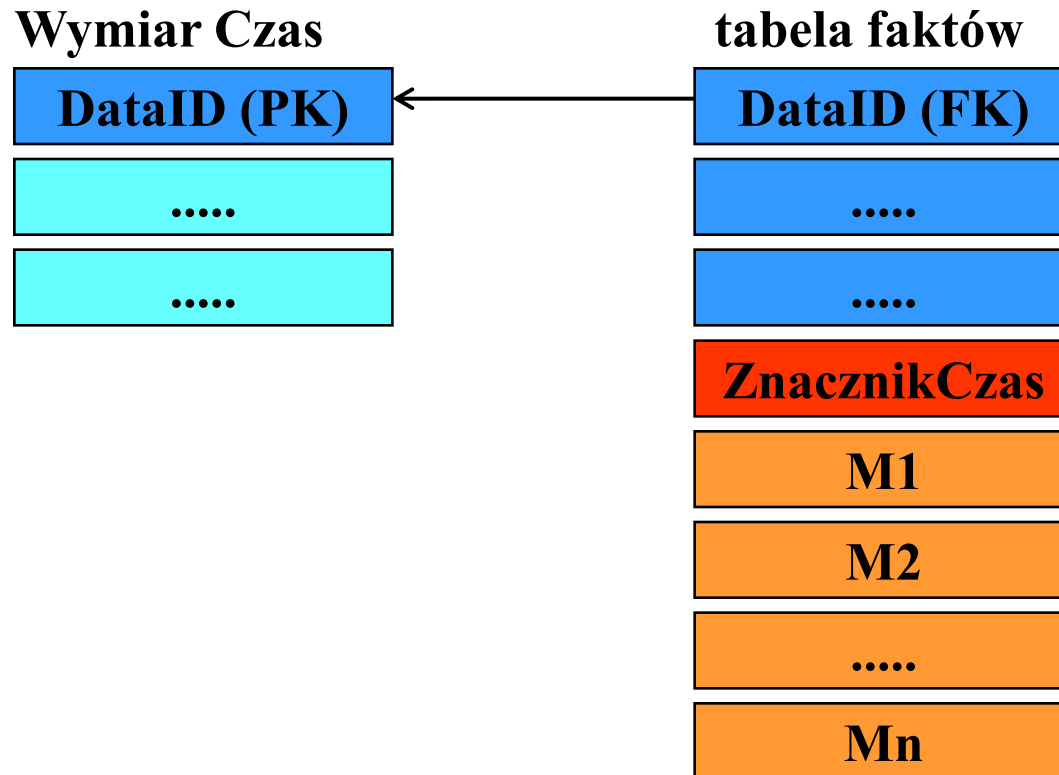
DataID (PK)
Data
NazwaDnia
NrDniaTyg
NrDniaMies
NrDniaRok
NrDniaFiskMies
NrDniaFiskRok
CzyOstatniDzienTyg
CzyOstatniDzienMies
NrTygodniaRok
NazwaMies
NrMiesRok
Kwartał
Półrocze
Rok
NrTygodniaRokFisk
NazwaMiesFisk
NrMiesRokFisk
KwartałFisk
PółroczeFisk
RokFisk
CzyŚwięto
CzyDzieńRoboczy
CzyWeekend
RodzajŚwięta

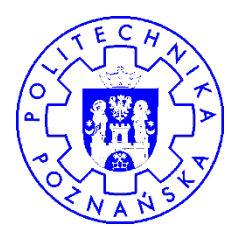

Wymiar Czasu

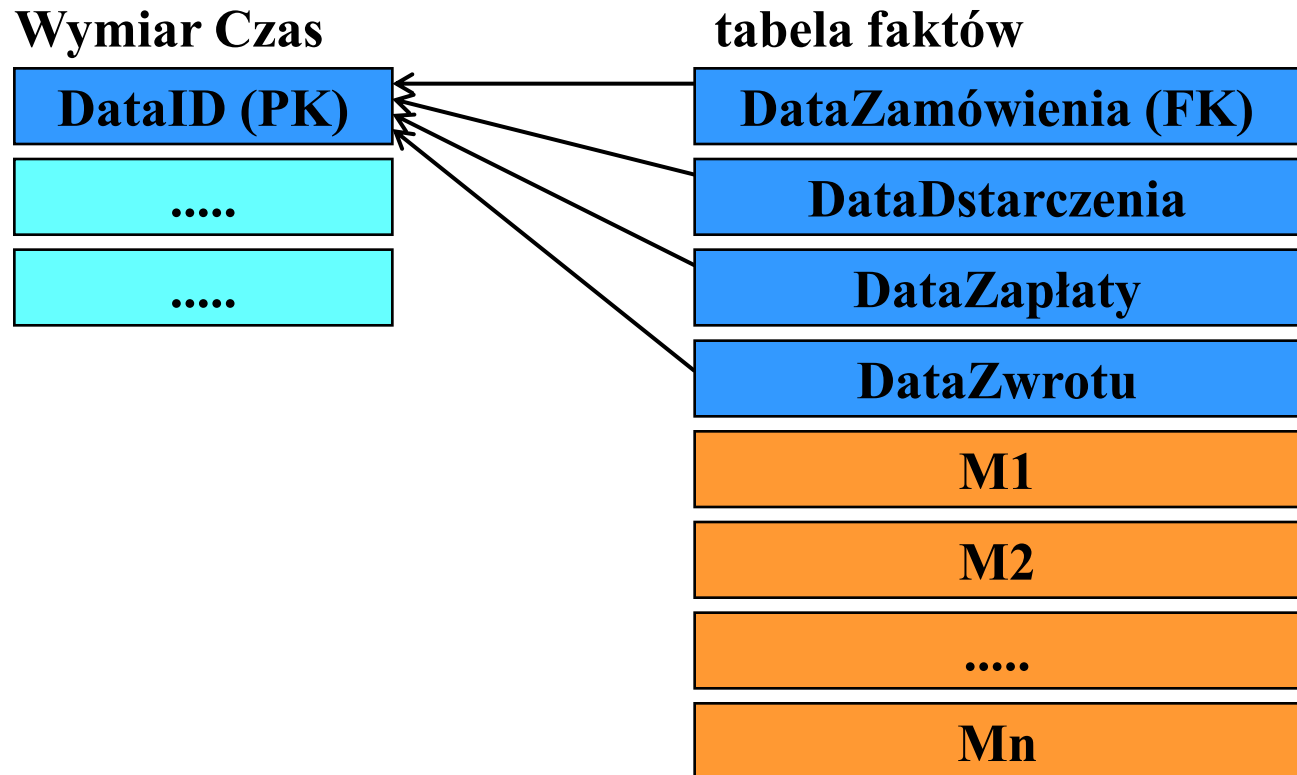
- ➔ Rejestrowanie czasu z dokładnością $>$ dni
  - znacznik czasowy w tabeli faktów

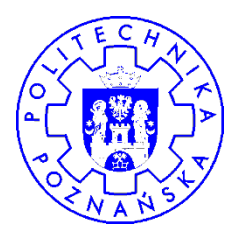

Role wymiarów

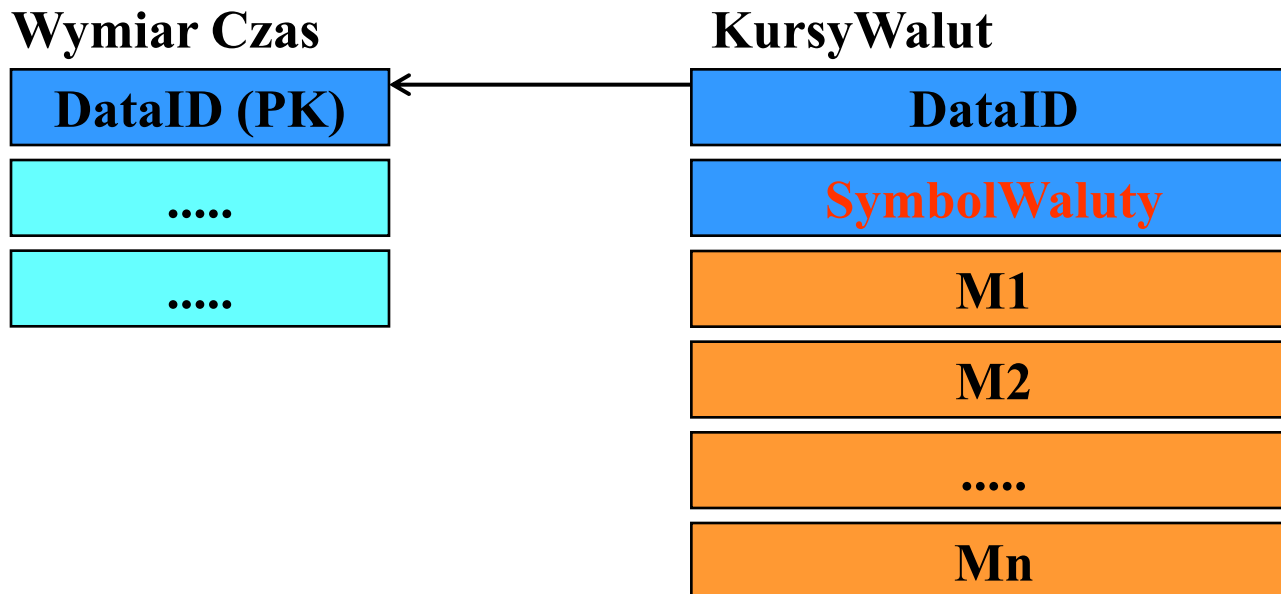
- ⇒ Ten sam wymiar jest łączony wielokrotnie z tabelą faktów, np. wymiar Czasu

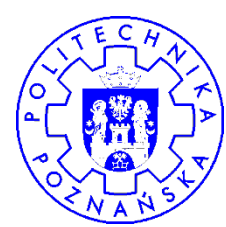

Role wymiarów

⇒ Wymiar w tabeli faktów (fact dimension)

Generowanie sztucznych ID

⇒ Baza danych

- **wyzwalacz - pogarsza efektywność HD i ETL**
- **sekwencja - rozwiązanie akceptowalne**

⇒ Sposób generowania

- **wartości numeryczne - zadowalająca efektywność**
- **wartości znakowe**
  - **konkatenacja klucza naturalnego i znacznika czasowego (data i czas utworzenia w systemie źródłowym lub wczytania do HD)**
    - niska efektywność
    - duży rozmiar wartości (kilkanaście B)

Sztuczne ID

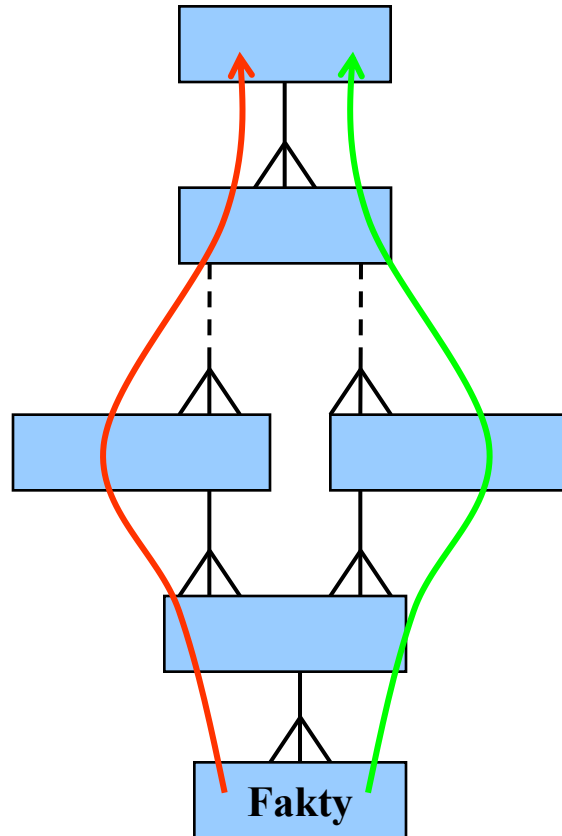

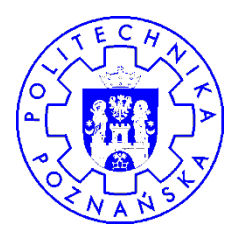
➔ Numeryczne

- **brak semantyki**
- **chronologia wstawiania wartości reprezentowana kolejnymi wartościami**
- **odizolowanie wartości w HD od zmian wartości danych w źródłach**
- **dobrze wspierają integrację danych z wielu źródeł**
- **dobrze wspierają historię zmian instancji wymiaru**

Agregacja (1)

⇒ Ścieżka agregacji

Agregacja (2)

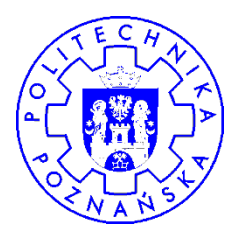

⇒ Agregowalność (summarizability)

- możliwość agregowania wartości na poziomie wyższym (np. Miasto) w oparciu o agregaty z poziomu niższego (np. Sklep)

⇒ Kryteria poprawnej agregowalności

- **rozłączność** zbioru instancji
  - związek 1:M pomiędzy poziomem nadrzędnym i podrzędnym
  - instancja poziomu podrzędnego jest powiązana tylko z jedną instancją poziomu nadrzędnego
- **kompletność**
  - wszystkie instancje poziomów należą do instancji wymiaru
  - każda instancja poziomu podrzędnego jest powiązana z instancją poziomu nadrzędnego
- **właściwa funkcja agregująca**
  - zastosowanie właściwej funkcji agregującej dla danego typu miary

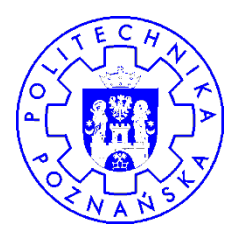

Agregacja (3)

⇒ Typy miar (kryterium agregowalności)

- **addytywne** (additive, flow, rate) ⇒ zapewniają poprawną agregowalność dla **wszystkich** wymiarów
  - np. **liczba sprzedanych sztuk towaru** ⇒ możliwe agregowanie w wymiarze czasu, klienta, produktu, sklepu, dostawcy, ...
- **częściowo addytywne** (semiadditive, stock, level) ⇒ zapewniają poprawną agregowalność dla **niektórych** wymiarów
  - np. **liczba sztuk towaru w magazynie** ⇒ możliwe agregowanie w wymiarze magazynu (Magazyn → Miasto → Region), agregowanie w wymiarze czasu daje nieinterpretowalne wyniki
- **nieaddytywne** (nonadditive, value-per-unit) ⇒ nie podają interpretowalnych wartości zagregowanych w **żadnym** z wymiarów
  - np. **cena netto, kurs wymiany, kurs akcji** dla SUM

Agregacja (4)

⇒ Typy miar (kryterium własności funkcji agregującej)

▪ **dystrybutywne** (distributive)

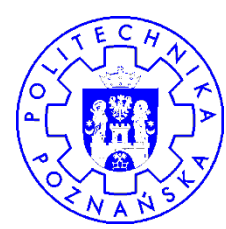
- niezależne wyniki działania funkcji **F** na **n** podzbiorach zbioru danych **Z** są agregowane do jednego wyniku, który jest identyczny z wynikiem działania **F** na całym zbiorze **Z**
- agregat na poziomie wyższym może być obliczony na podstawie agregatów na poziomie niższym
- count, min, max, sum

▪ **algebraiczne** (algebraic)

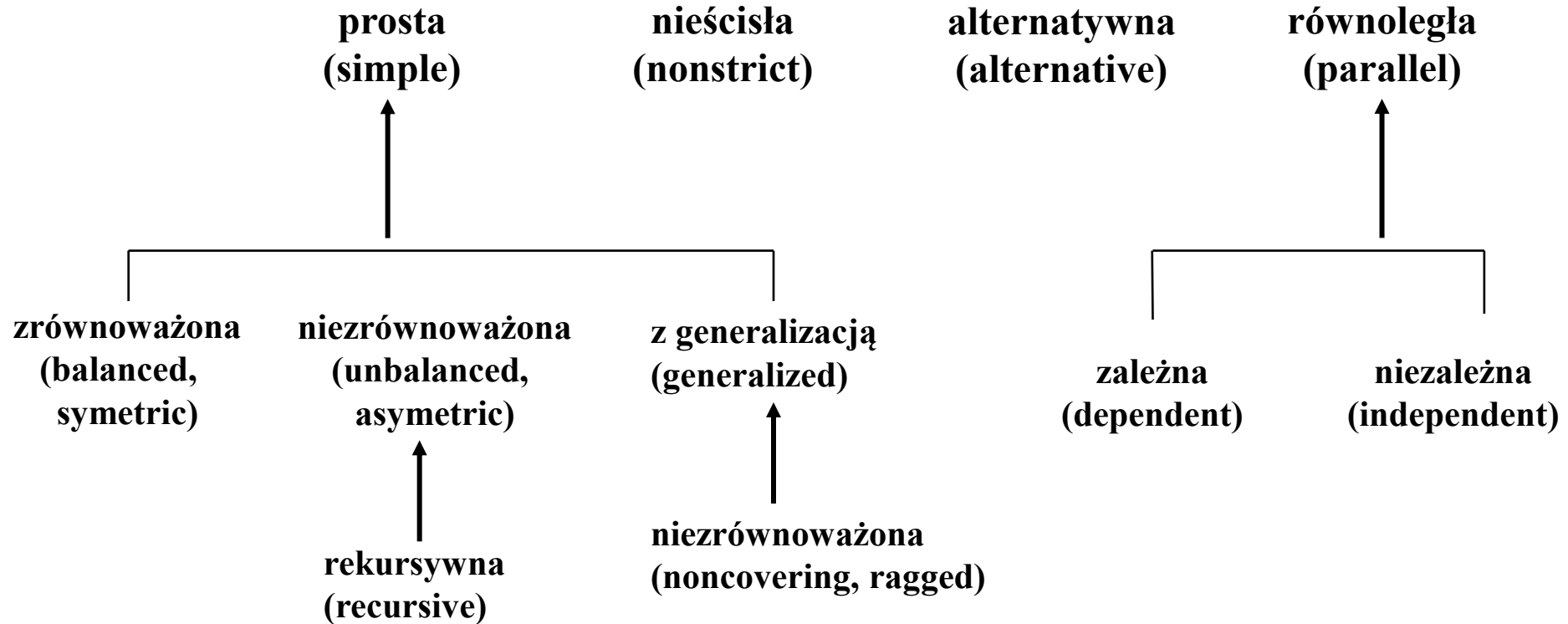
- obliczana na podstawie wyników działania funkcji dystrybutywnych
- avg, stdev

▪ **holistyczne** (holistic)

- do obliczenia wyników potrzebne są wszystkie dane elementarne
- median, rank

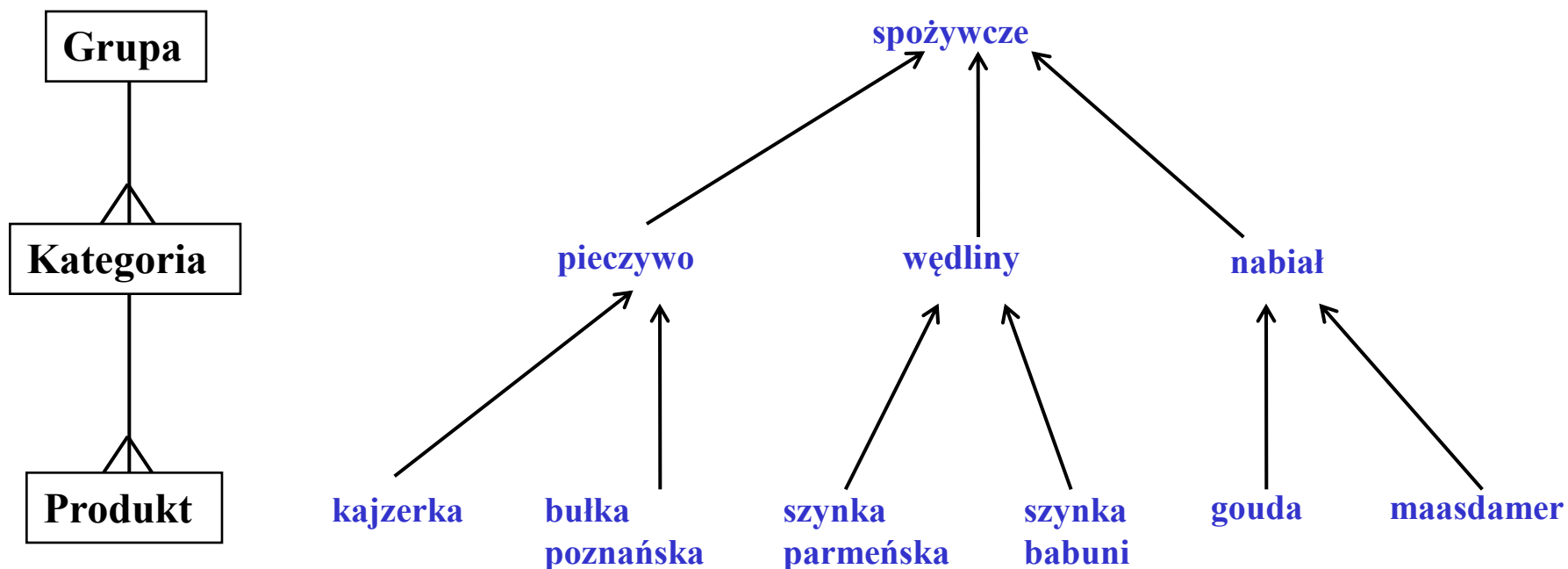
Hierarchie wymiarów

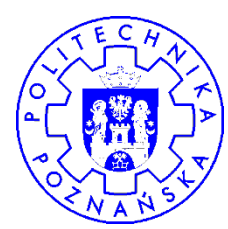

➤ **Malinowski E., Zimanyi E.: Advanced Data Warehouse Design. From Conventional to Spatial and Temporal Applications. Springer Verlag, 2008**

Hier. zrównoważona

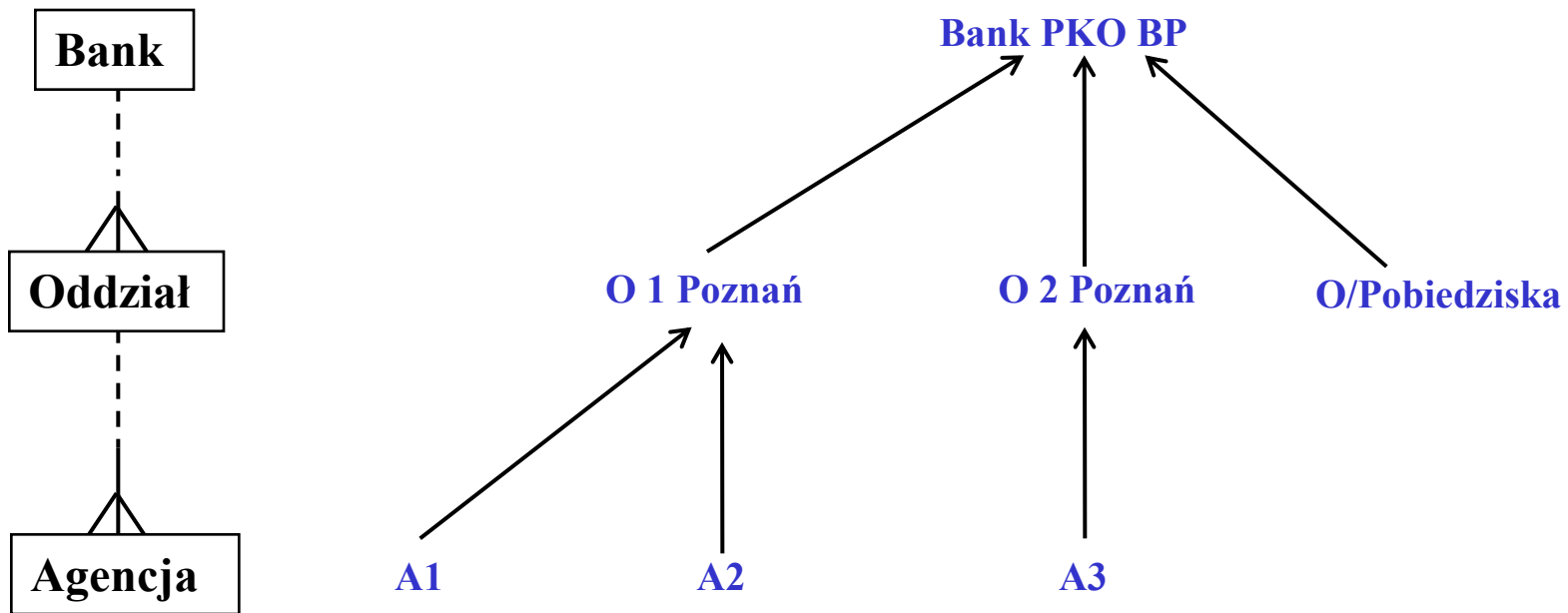
- ⇒ Posiada jedną ścieżkę w schemacie
- ⇒ Związek 1:M obustronnie obowiązkowy pomiędzy poziomem nadrzędnym, a podrzędnym

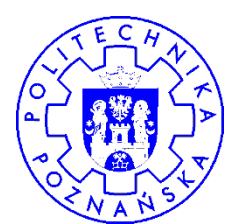

Hier. niezrównoważona (1)

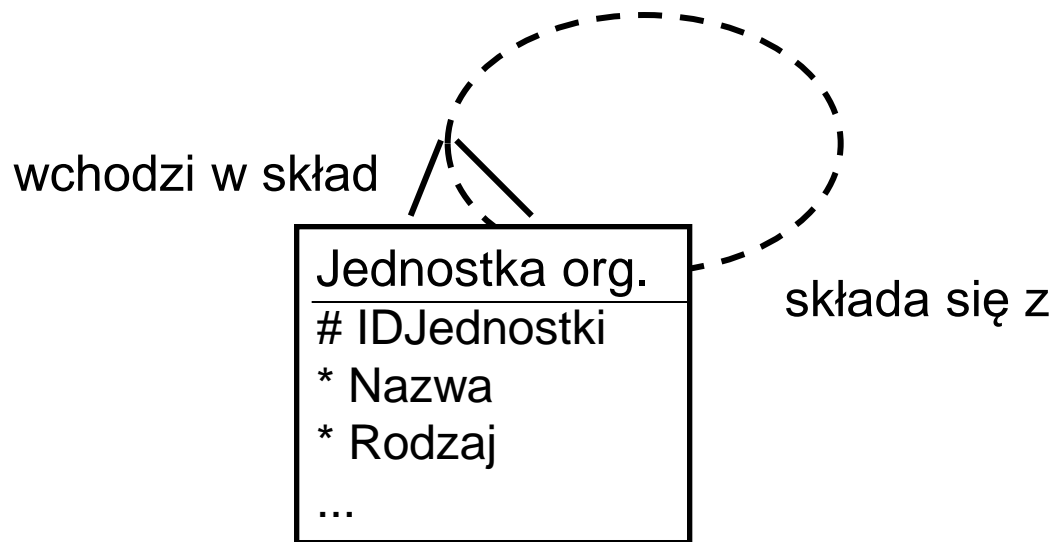
- Posiada jedną ścieżkę w schemacie
- Związek 1:M pomiędzy poziomem nadrzędnym, a podrzędnym, opcjonalny od strony poziomu nadrzędnego

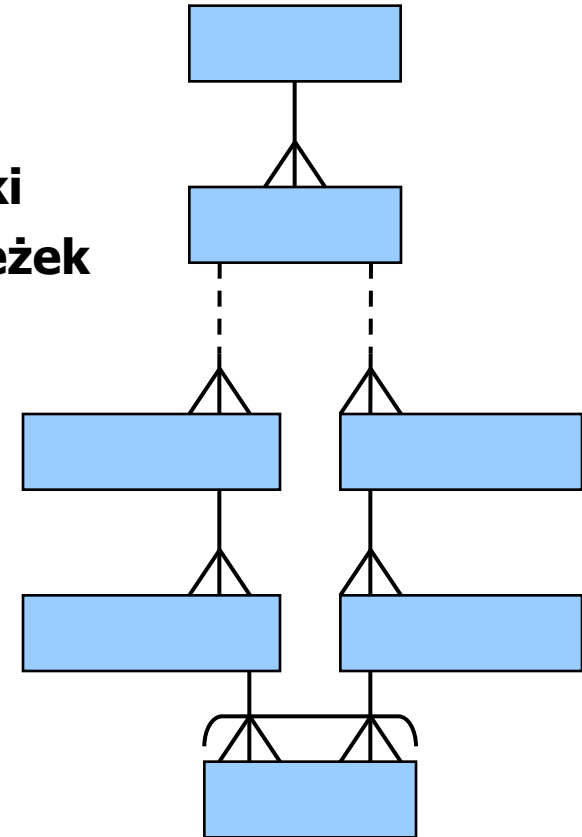
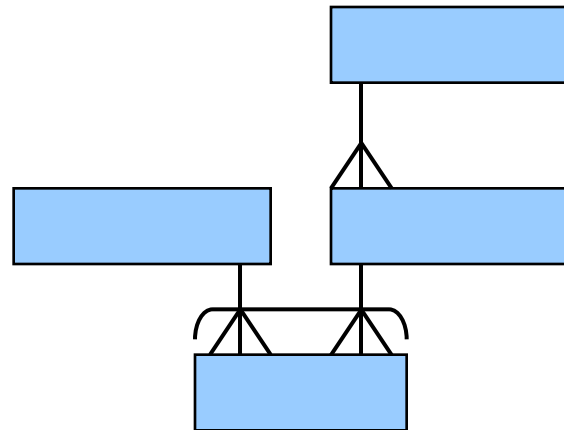
Hier. nieźrównoważona (2)

- Szczególny przypadek ⇒ hierarchia nieźrównoważona rekursywna

Hier. z generalizacją

- Poziomy wymiaru są powiązane związkami generalizacji (nadtyp-podtyp)
- Podtypy mogą posiadać własne hierarchie
- Na poziomie schematu istnieje wiele ścieżek współdzielących przynajmniej poziom najniższy
- Część poziomów może być specyficzna dla ścieżki
- Część poziomów może być wspólna dla kilku ścieżek
- Każda instancja poziomu należy tylko do **jednej** ścieżki

Hier. z generalizacją

Promocja

IDPromocji

- * Forma
- * Budżet
- * Koordynator

...

Stacyjna

- * Nośnik
- * Lokalizacja
- * Koszt

...

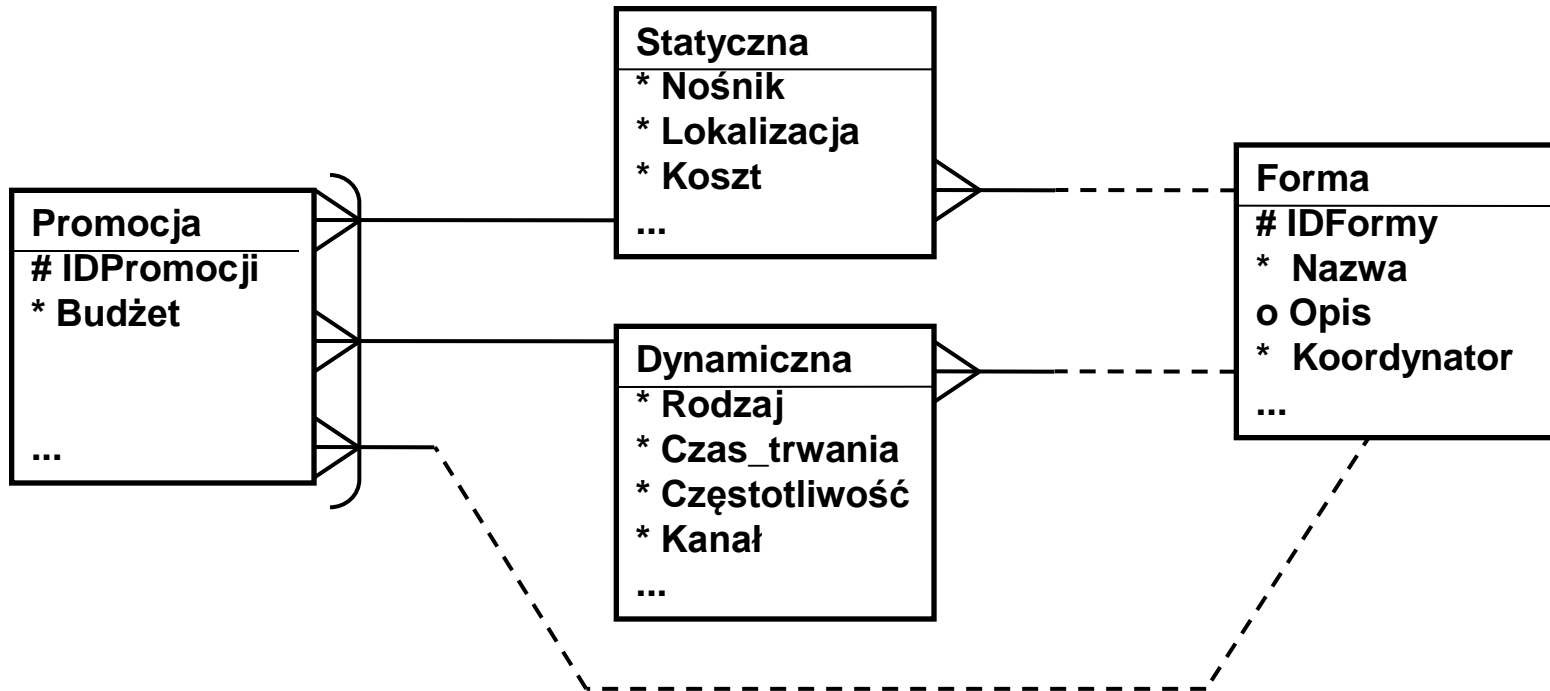
Dynamiczna

- * Rodzaj
- * Czas_trwania
- * Częstotliwość
- * Kanał

...

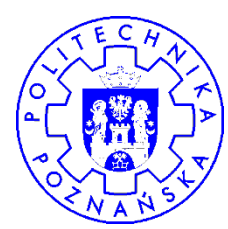

Hier. z generalizacją

- **Specjalizacja częściowa** ⇒ hierarchia niezrównoważona
- **Specjalizacja nierozłączna** ⇒ problem z obliczaniem agregatów (agregowanie n razy tych samych wartości)
  - specjalizowana procedura agregująca
  - zlikwidowanie specjalizacji nierozłącznej w hierarchii wymiaru

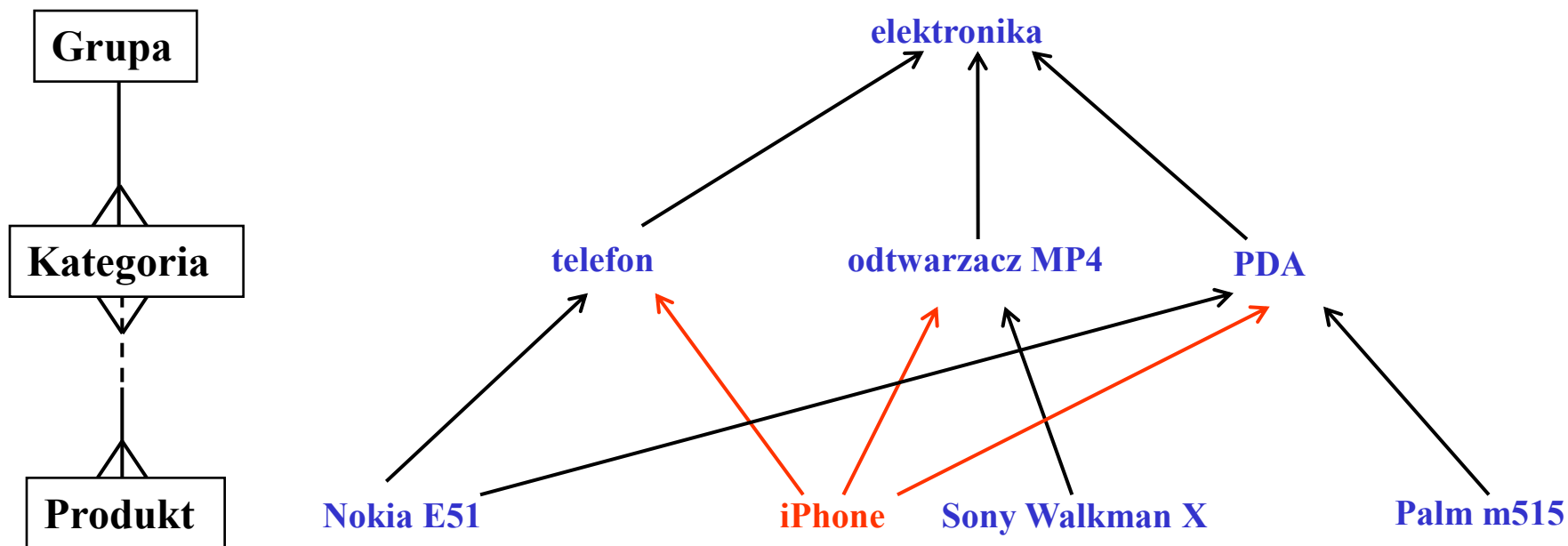
Hier. ścisła

- Na poziomie schematu wymiaru istnieją wyłącznie związki 1:M pomiędzy poziomem wyższym (1), a niższym (M)

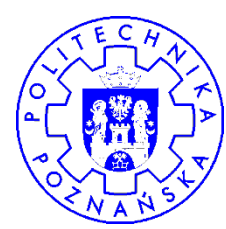

Hier. nieściła (1)

- Na poziomie schematu wymiaru istnieje przynajmniej jeden związek M:N pomiędzy poziomami

- Problem agregowania n razy tego samego produktu
  - sprzedaż elektroniki ⇒ iPhone liczony 3 razy

Hier. nieściła (2)

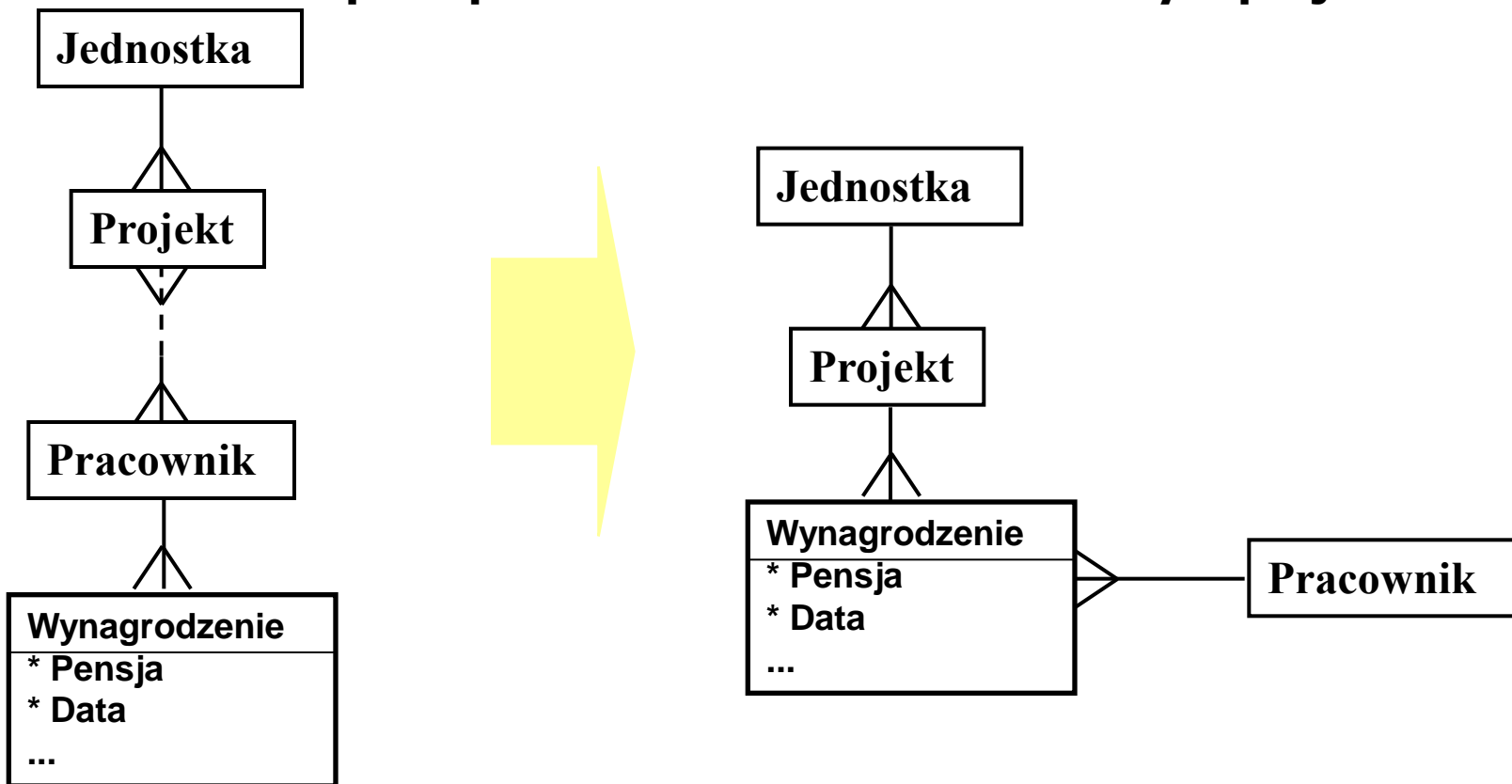
⇒ Rozwiązania

- wprowadzenie nowej kategorii, np. **smartphone: {iPhone}**
- **wybór jednej kategorii (głównej) do której należy produkt w ścieżce agregacji**
- **dystrybucja wartości miar dla produktu pomiędzy kategorie**
  - **przyjęta odgórnie, np. telefon 40%, odtwarzacz MP4 20%, PDA 40%**
  - **równomierna: wartość miary podzielona przez liczbę kategorii do których należy produkt, np. 1/3 dla iPhone**
- **transformacja nieściłej hierarchii do ściłej**

Hier. nieściła (3)

➔ Transformacja nieściła ⇒ ściła

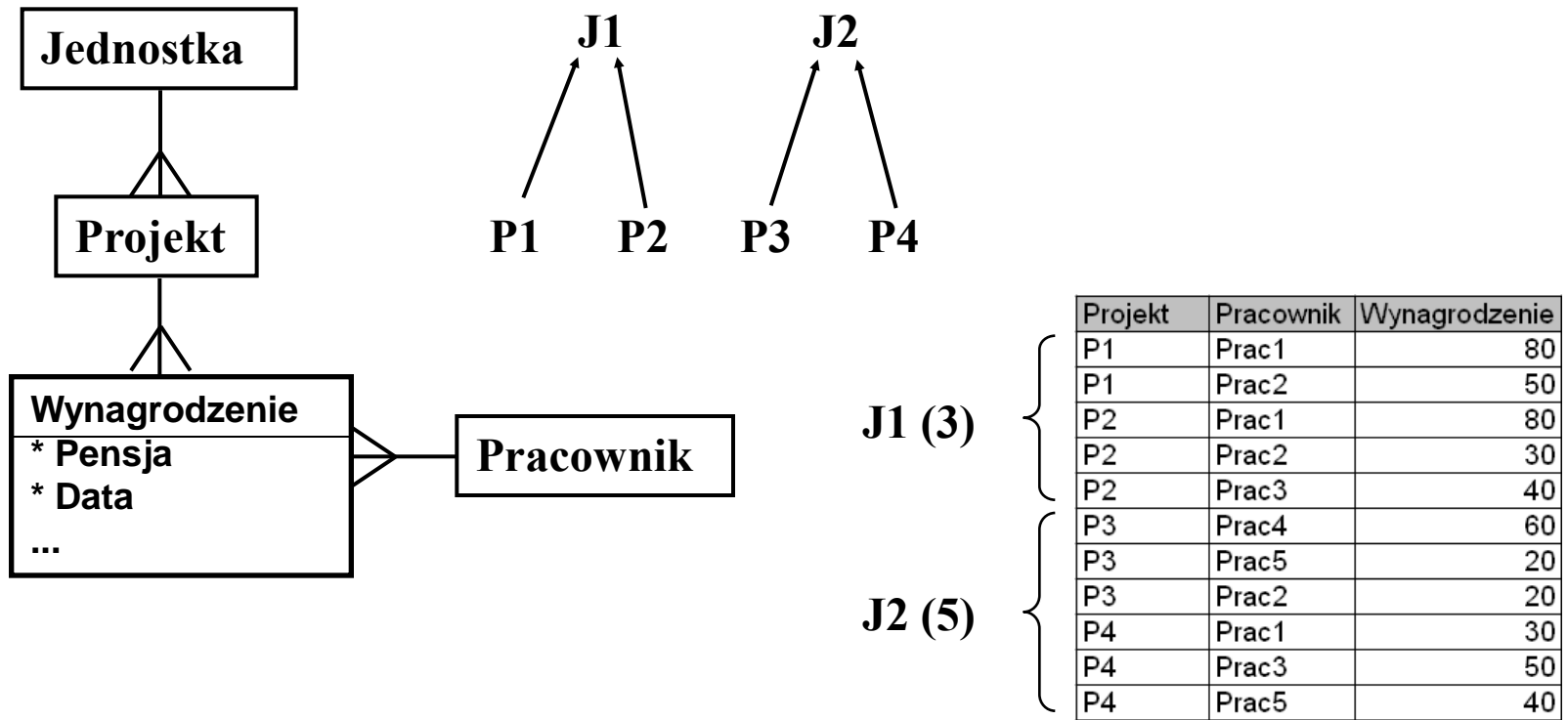
- możliwa jeśli znamy dokładną dystrybucję wartości miary, np. ile pracownik zarabia w konkretnym projekcie

Hier. nieściła (4)

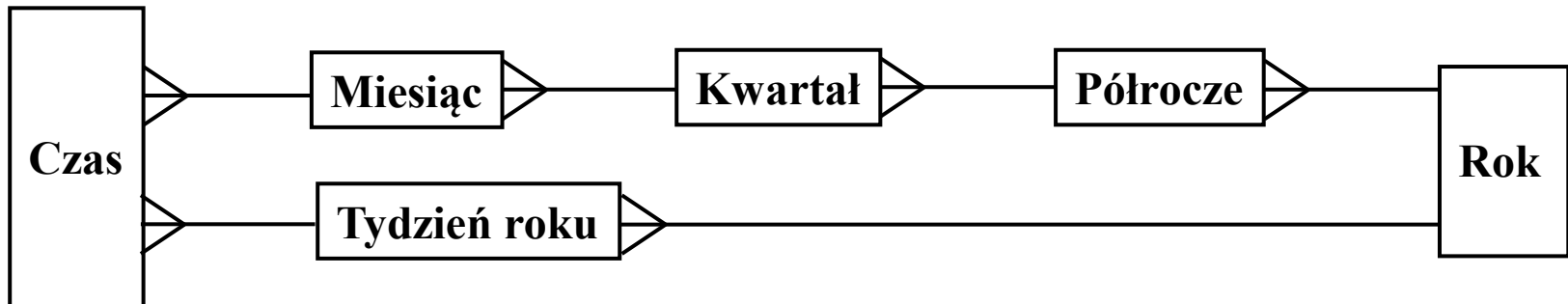
➔ Problem

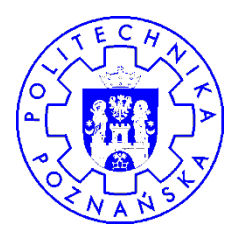
- zliczenie pracowników jednostek

Hier. alternatywna (1)

- ⇒ Złożona z hierarchii prostych współdzielących przynajmniej poziom najniższy
- ⇒ Ścieżki analizy nie są wyłączne
- ⇒ Agregacja każdą ścieżką dla poziomów współdzielonych daje **identyczne wyniki**, np. sprzedaż roczna, miesięczna
- ⇒ Instancja wymiaru jest grafem ⇒ instancja podrzędna jest powiązana z **kilkoma** instancjami nadrzędnymi, a każda z instancji nadrzędnych należy do innego poziomu
- ⇒ Każda ścieżka agregacji prowadzi do tych samych instancji poziomów najniższego i najwyższego

Hier. alternatywna (2)

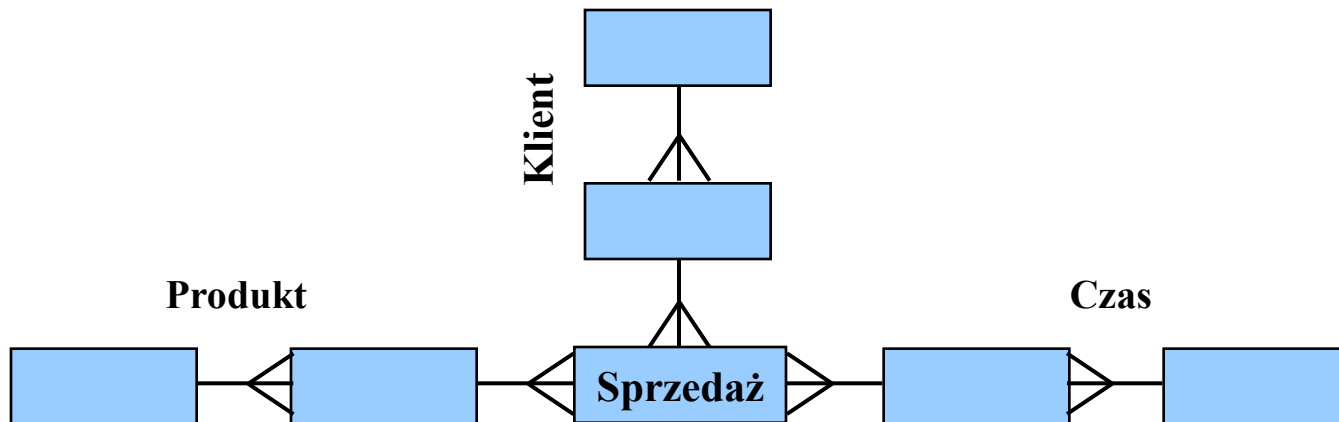
➤ Problem

- **jednoczesna analiza danych wzdłuż obu ścieżek agregacji może prowadzić do źle interpretowanych wyników**
- **np. sprzedaż w 1 kwartale 2009 i 50 tygodniu 2009 ⇒ brak danych**
- **rozwiązanie: wybór jednej ścieżki agregacji w danej analizie**

Hier. równoległe (1)

➤ **Niezależne (parallel independent hierarchies) ⇒
przypadek standardowy**

- **brak współdzielenia poziomów pomiędzy hierarchiami**
- **każda hierarchia stanowi inne kryterium analizy, np.
Produkt, Klient, Czas**

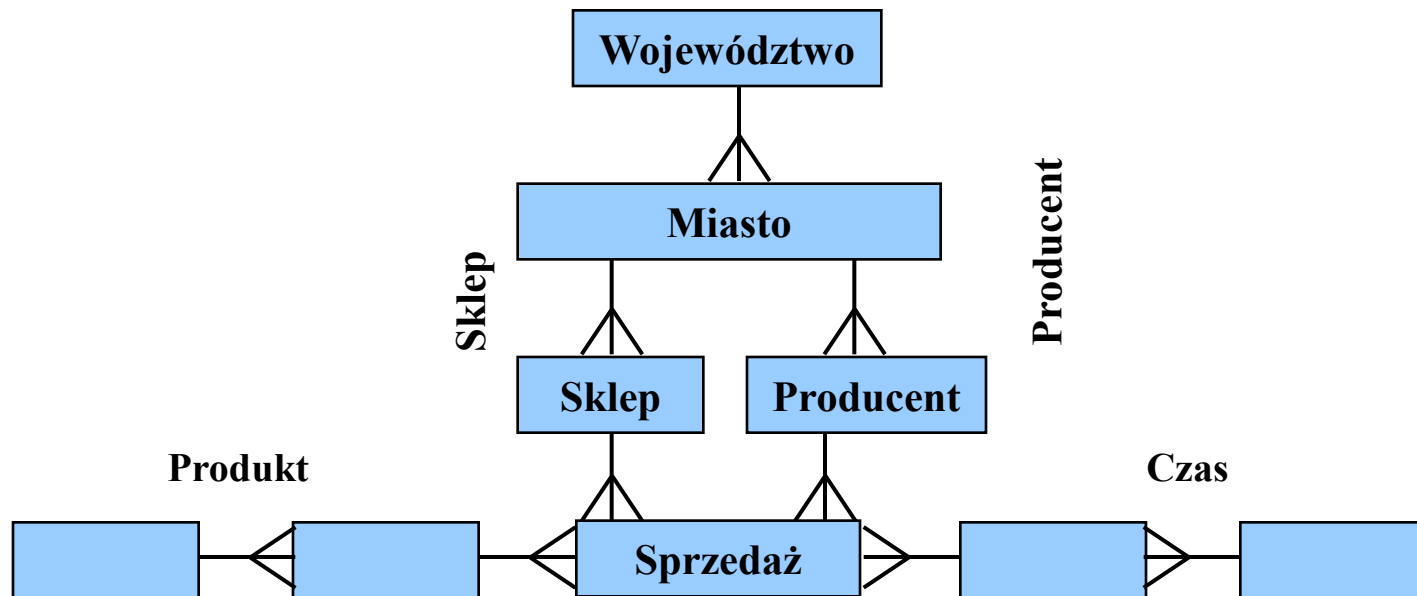

Hier. równoległe (2)

➔ Zależne (parallel dependent hierarchies)

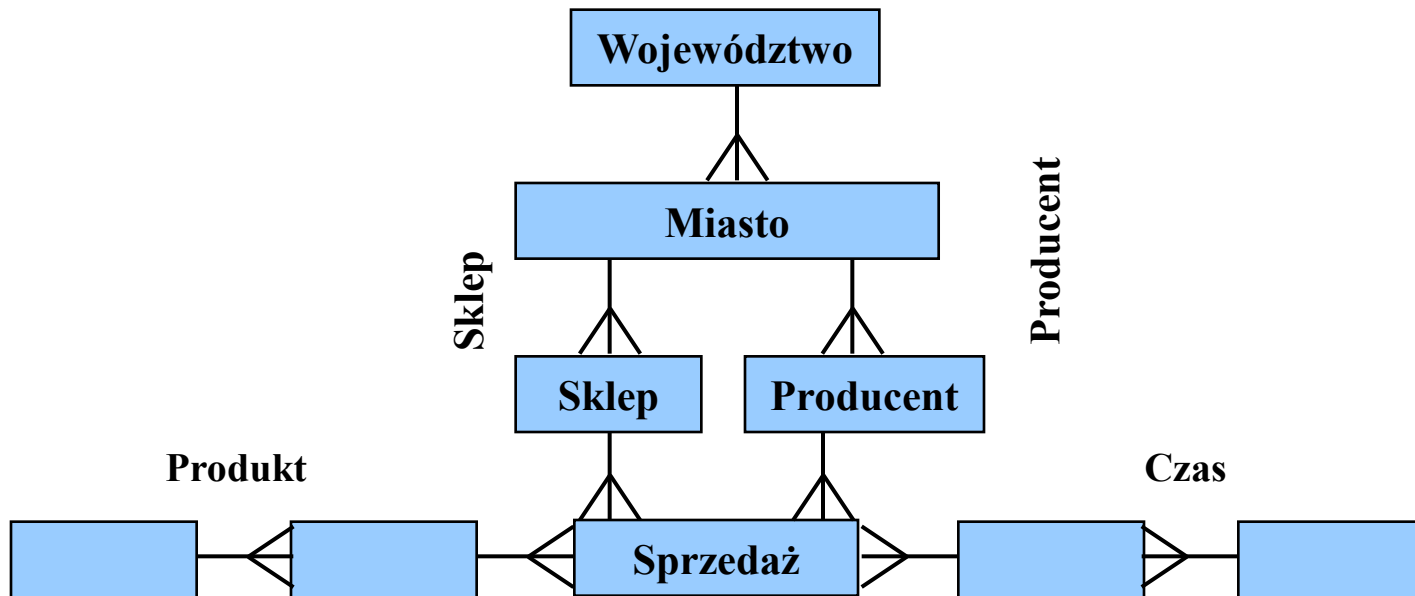
- współdzielenie poziomów pomiędzy hierarchiami
- każda hierarchia stanowi inne kryterium analizy

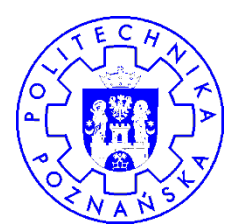

- analiza danych w kontekście obu hierarchii, np. wskaźniki sprzedaży w poszczególnych miastach danego producenta

Hier. równoległe (3)

- Agregacja danych na poziomach wspólnych, np. miasto daje różne wyniki dla różnych ścieżek agregacji

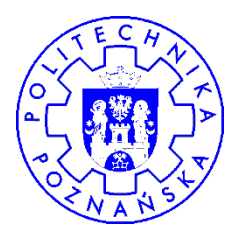

Praktyka

⇒ W praktyce maksymalna liczba wymiarów to **15-18**

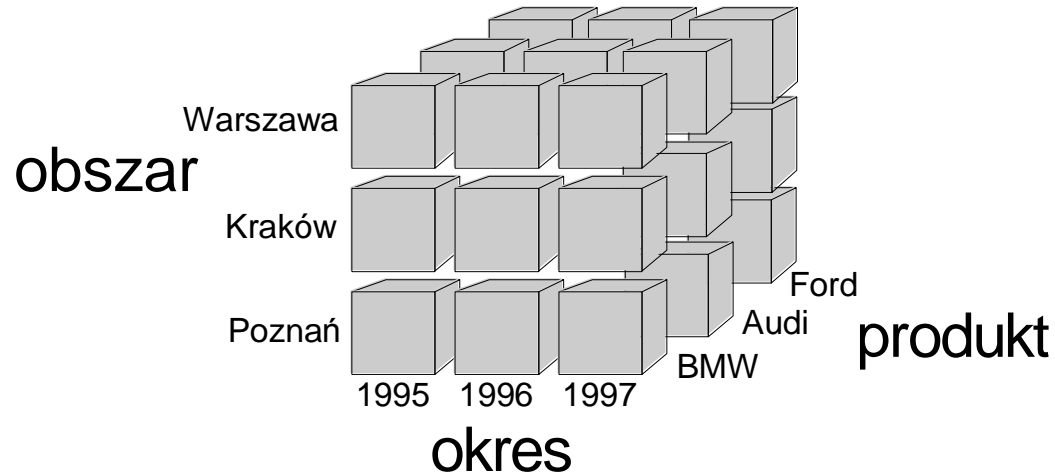

Narzędzia do modelowania

- ⇒ **DB2 Data Warehouse Center,**
- ⇒ **Sybase Warehouse Studio,**
- ⇒ **Microsoft Data Warehousing Framework,**
- ⇒ **SAP Data warehouse management,**
- ⇒ **NCR Teradata Warehouse Builder,**
- ⇒ **Oracle Designer6i/9i**

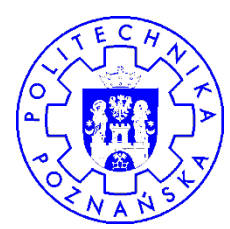
Model wielowymiarowy

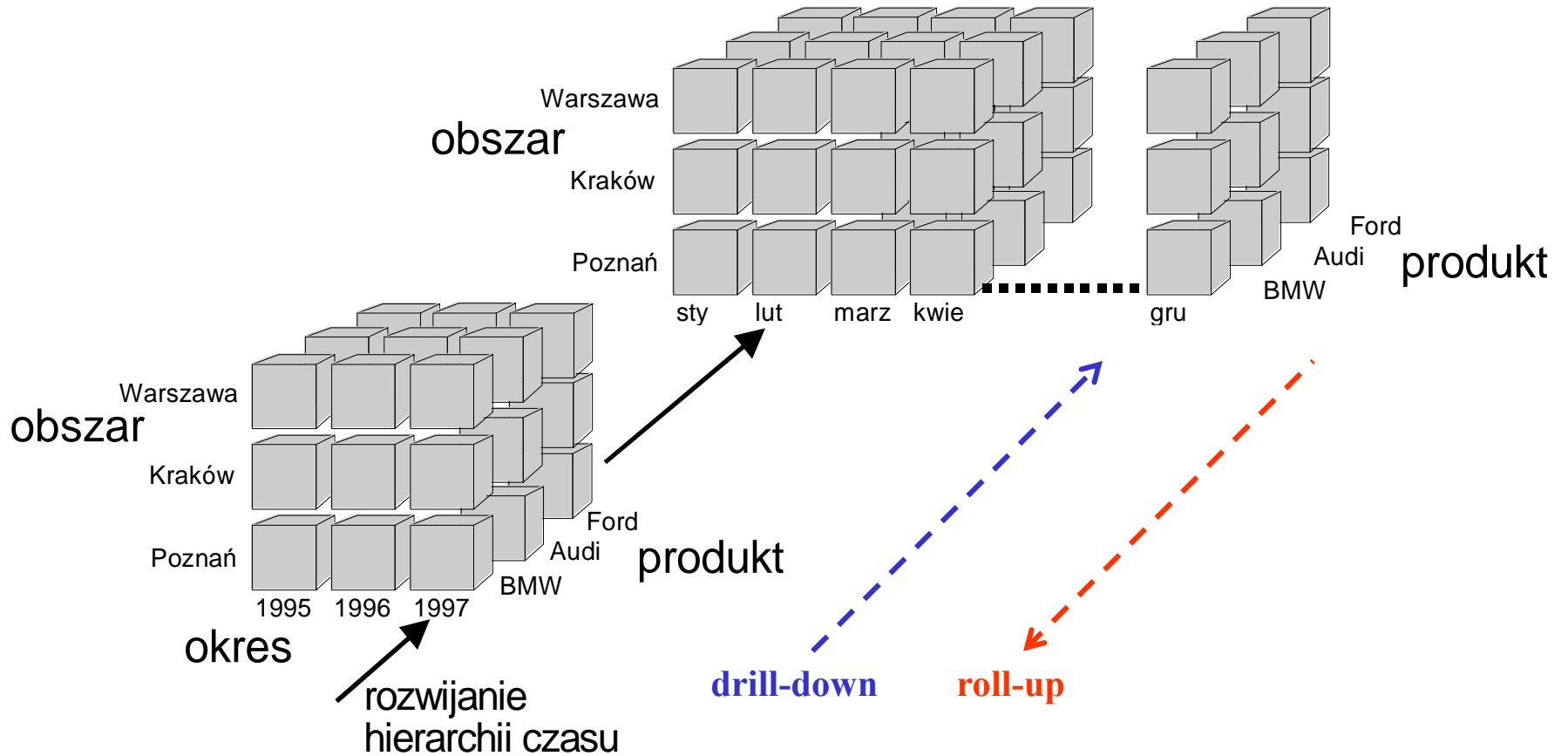
⇒ "Wielowymiarowa kostka" (data cube, hypercube)

⇒ Operacje

- drill-down / roll-up
- slice, dice
- rotate (pivot)
- drill-across
- drill-through

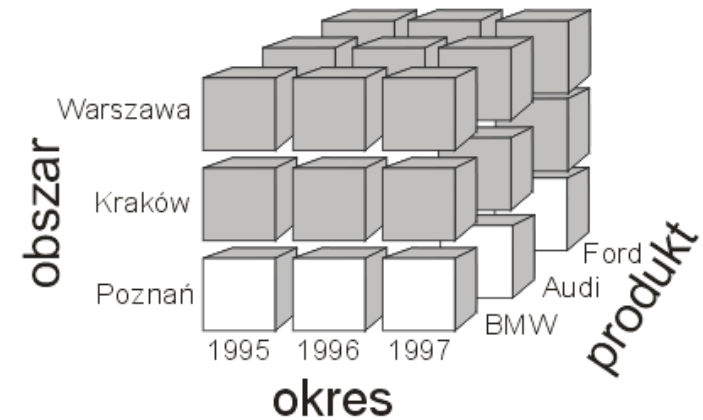
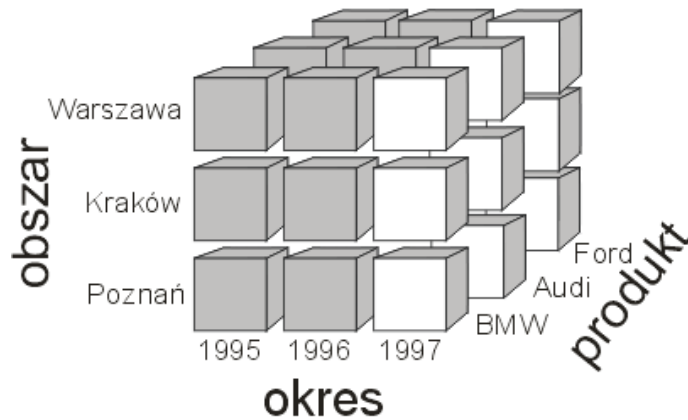

Drill-down / roll-up

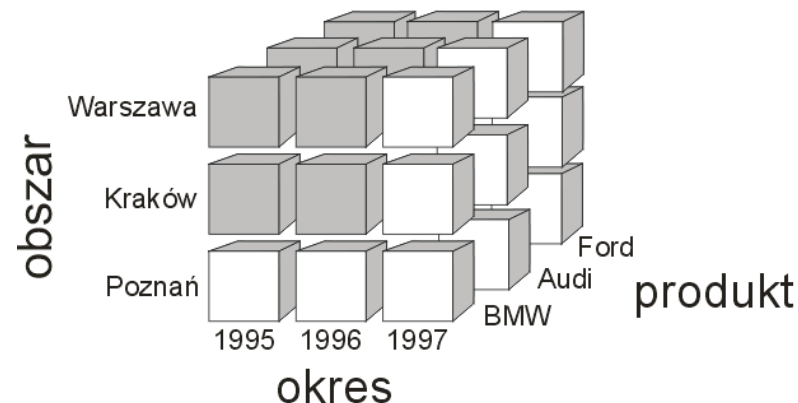

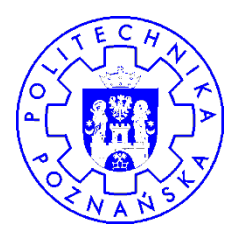
Slice, dice

⇒ **Slice** ⇒ warunki selekcji nałożone na jeden wymiar

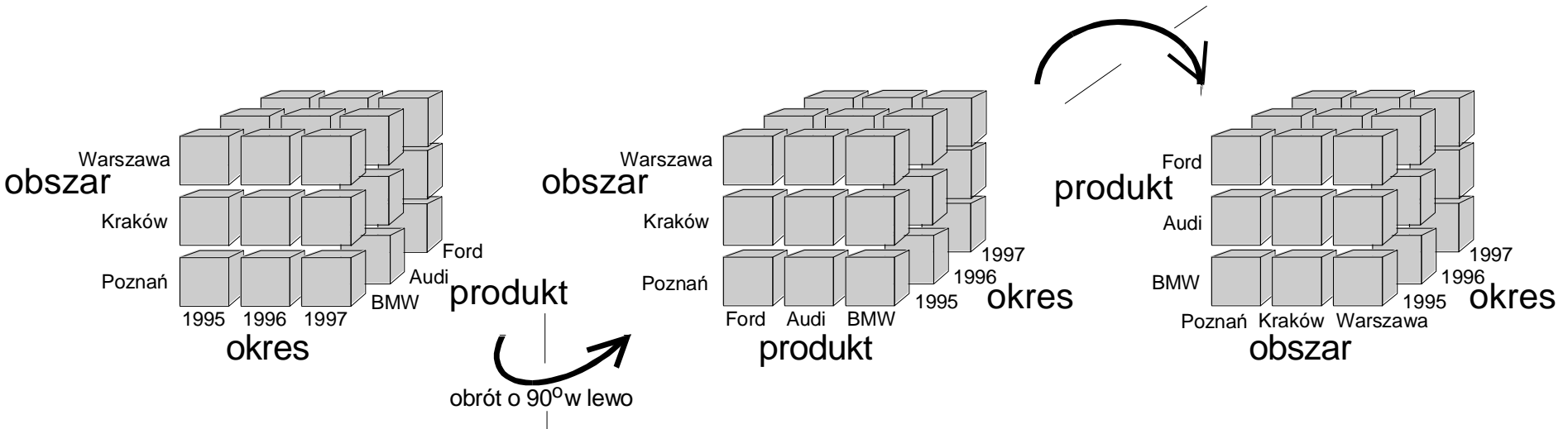

⇒ **Dice** ⇒ warunki selekcji nałożone n wymiarów

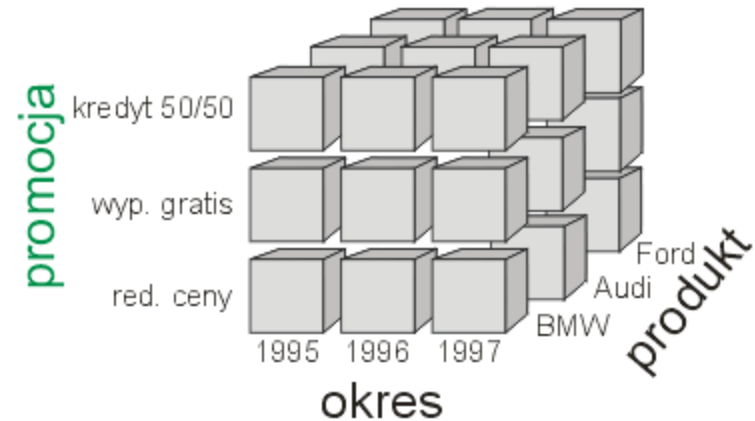
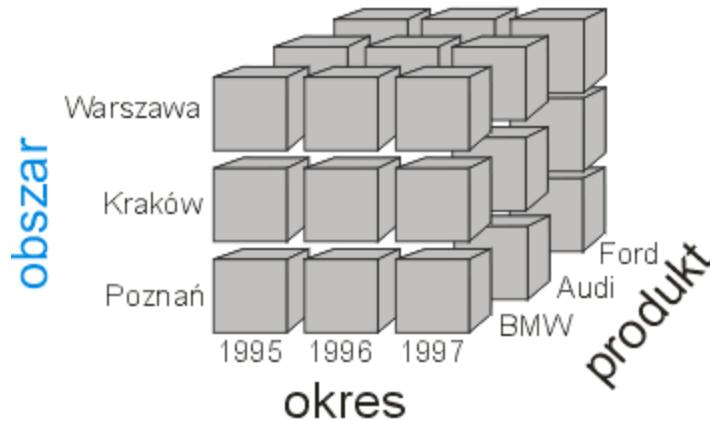
Rotate (pivot)

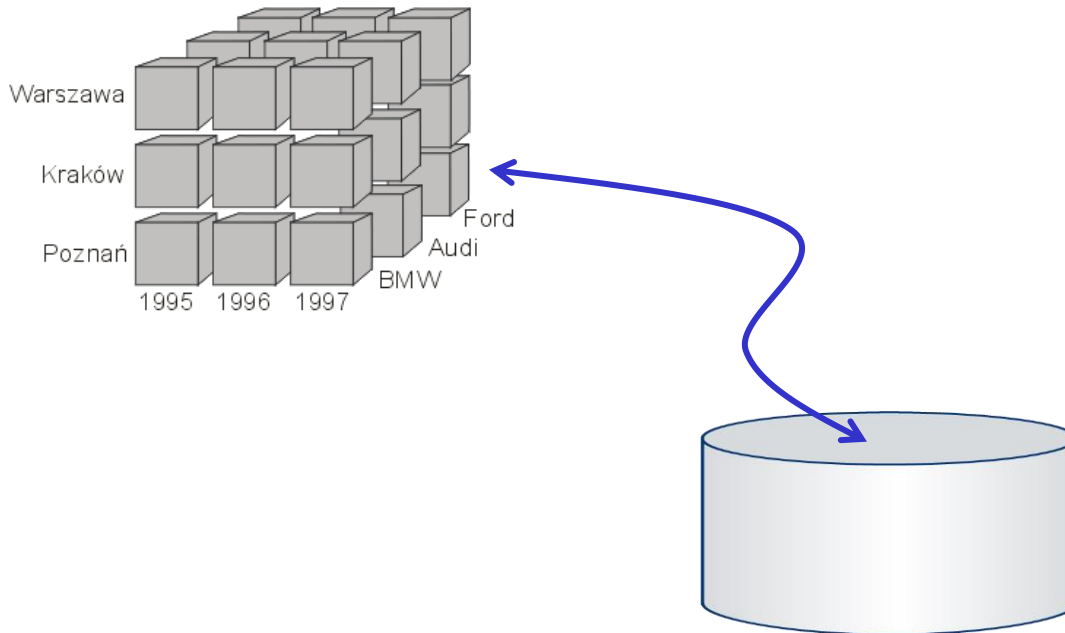
Drill-across

⇒ Analiza danych z kilku kostek ⇒ kostki muszą mieć przynajmniej jeden wymiar wspólny

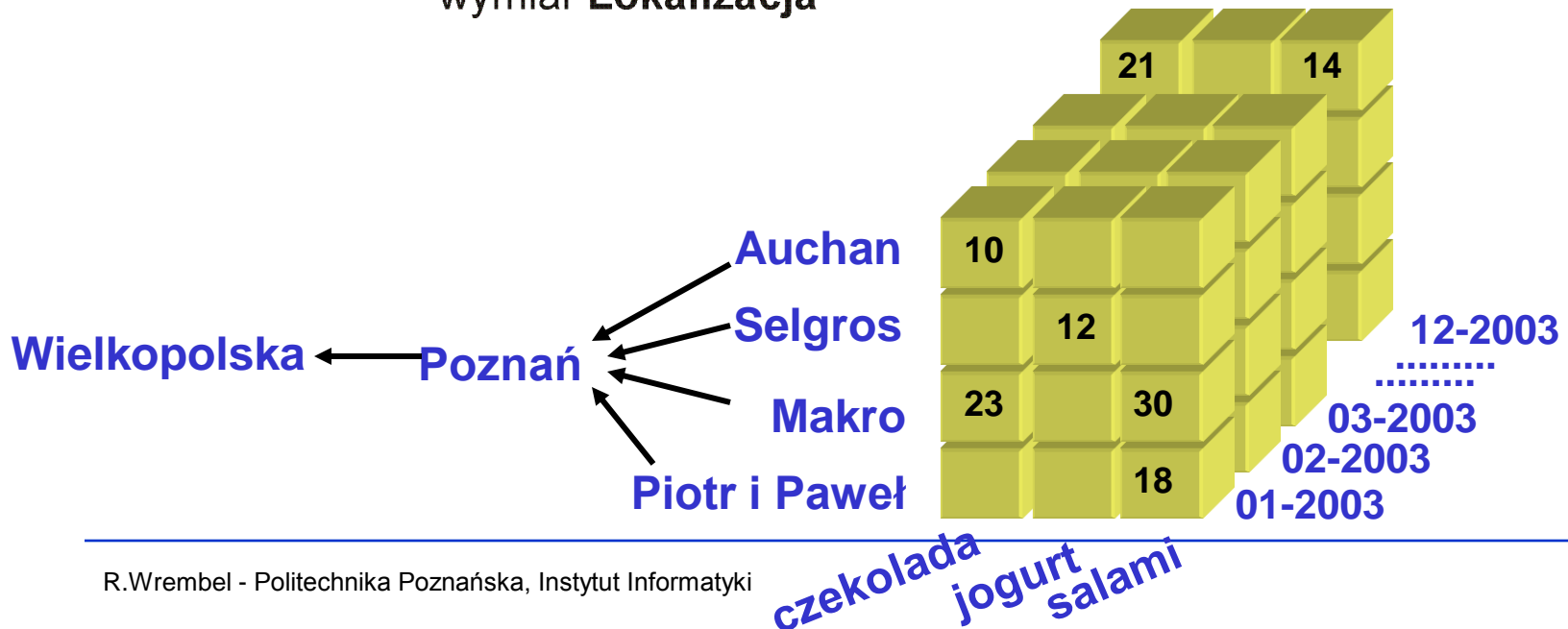
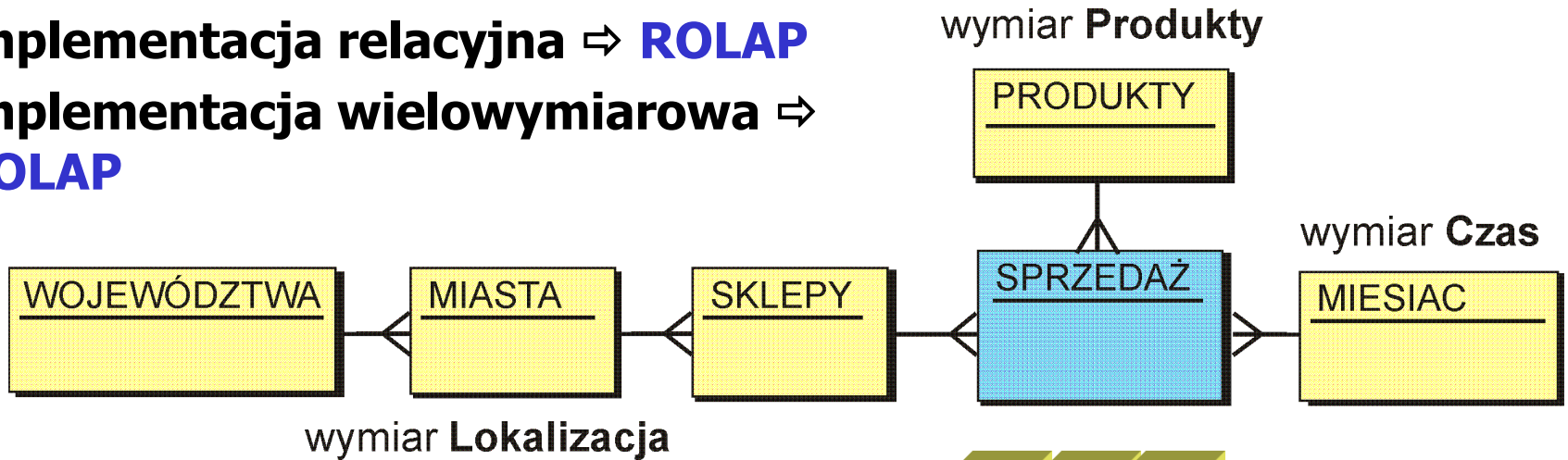
Drill-through

⇒ **Odczytanie i analiza danych elementarnych z centralnej HD (impl. ROLAP)**

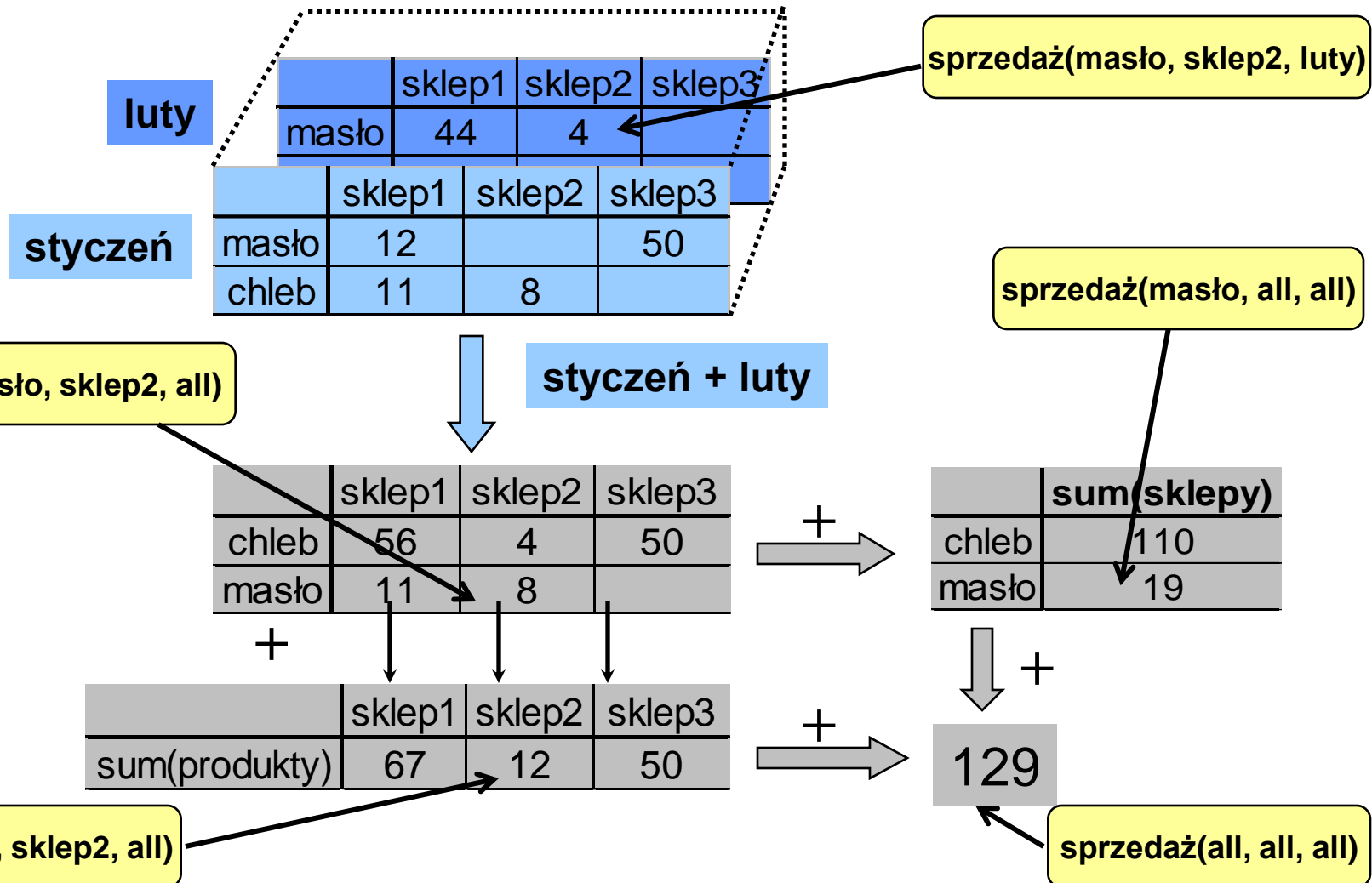

ROLAP a MOLAP

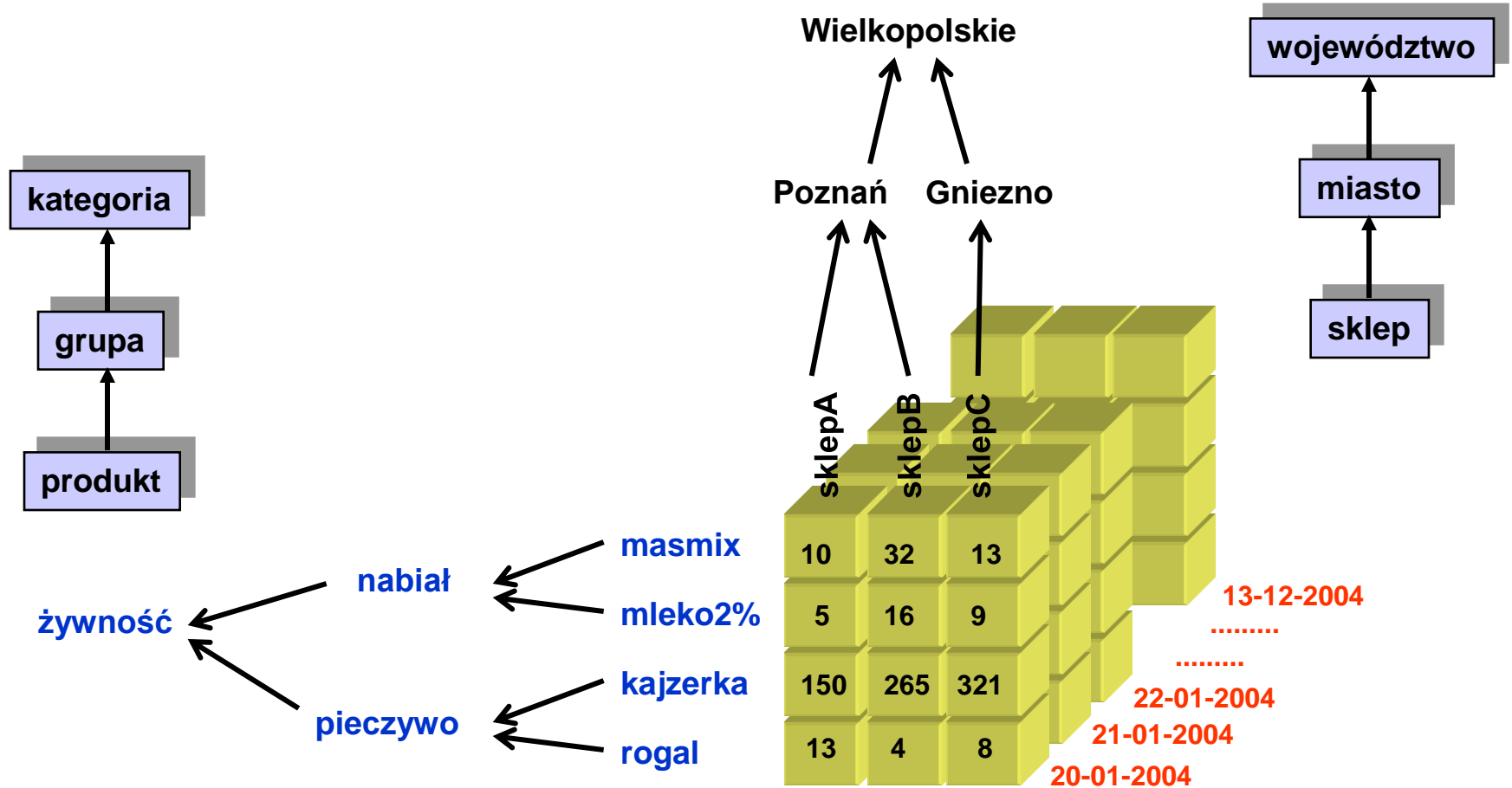
- Implementacja relacyjna ⇒ **ROLAP**
- Implementacja wielowymiarowa ⇒ **MOLAP**

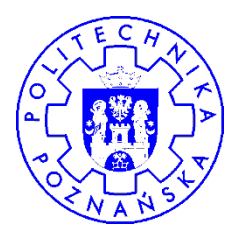

Agregowanie danych w kostce

Agregowanie w hierarchii wymiaru

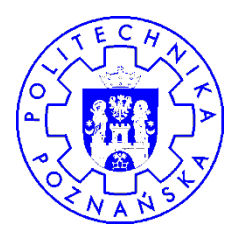

Implementacja MOLAP

- ⇒ **Tablica wielowymiarowa**
- ⇒ **Tablica haszowa (SQL Server)**
- ⇒ **BLOB (Oracle)**
- ⇒ **Quad tree**
- ⇒ **K-D tree**

HOLAP

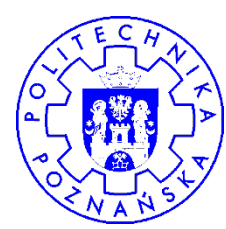

- ⇒ Dane elementarne i "słabo zagregowane" → **ROLAP**
- ⇒ Dane zagregowane (tematyczne HD) → **MOLAP**

Modelowanie ROLAP

Problematyka

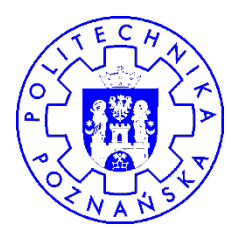
- ⇒ **Zidentyfikowanie faktów**
- ⇒ **Zidentyfikowanie kluczowych wymiarów**
- ⇒ **Zaprojektowanie tabel faktów**
- ⇒ **Zaprojektowanie tabel wymiarów**

ROLAP – zidentyfikowanie faktów

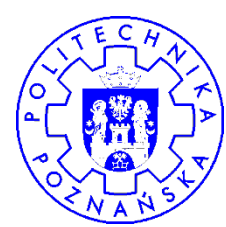
- ⇒ Zidentyfikowanie kluczowych typów transakcji w systemie produkcyjnym (realizują kluczowe akcje/operacje w obszarze działania przedsiębiorstwa)
- **handel**: transakcje sprzedaży
  - **bankowość**: kursy walut, operacje na rachunkach
  - **giełda**: wahania kursów akcji, operacje giełdowe
  - **ubezpieczenia**: wykupienie polisy, zmiana warunków polisy, zgłoszenie szkody, wypłacenie odszkodowania
  - **telekomunikacja**: zrealizowanie rozmowy przez abonenta, podłączenie telefonu, zawarcie umowy, zmiana abonamentu, płatności za abonament
  - **opieka zdrowotna**: przyjęcie pacjenta do szpitala, forma leczenia, wynik leczenia

ROLAP – zidentyfikowanie wymiarów

⇒ Zidentyfikowanie kluczowych wymiarów dla faktów (określenie kontekstu analizy faktów)

- **handel:**
  - analiza **sprzedaży** w poszczególnych **miastach** i **okresach** czasowych
- **bankowość:**
  - **wahania** kursów **walut** w poszczególnych **dniach**
  - analiza przyrostu **liczby** nowych rachunków w poszczególnych **miesiącach** z podziałem na **rodzaje rachunków**
- **giełda:**
  - **wahania** kursów akcji poszczególnych **firm** w poszczególnych **dniach**
  - **liczba** zawartych **transakcji** kupna lub sprzedaży w jednostce **czasu** i łączne **kwoty** tych operacji
- **ubezpieczenia:**
  - analiza przyrostu/spadku **liczby** polis poszczególnych **rodzajów** w **miastach** w poszczególnych **miesiącach**
- **telekomunikacja:**
  - analiza rozkładu **czasu rozmów** poszczególnych **klientów** w czasie **doby**

ROLAP – projektowanie schematu tabeli faktów (1)

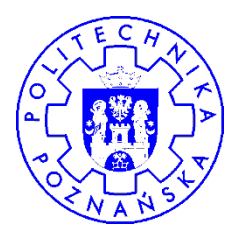
- ⇒ **Poziom szczegółowości informacji ⇒ rozmiar tabeli faktów**
  - rejestrowanie kwoty zakupu pojedynczego produktu
  - rejestrowanie sumarycznej kwoty zakupu całego koszka
  - rejestrowanie sumarycznej kwoty zakupu w miesiącu
- ⇒ **Horyzont czasowy danych**
  - **jak długo przechowywać informacje na najwyższym poziomie szczegółowości?**
  - **opracowanie strategii agregowania danych starszych**
    - **raporty roczne** ⇒ najczęściej wystarczają agregaty sumujące fakty z dokładnością do miesiąca
    - **raporty agregujące dane sprzed kilku lat** ⇒ najczęściej wystarczają agregaty sumujące fakty z dokładnością do miesiąca, kwartału, lub roku

ROLAP – projektowanie schematu tabeli faktów (2)

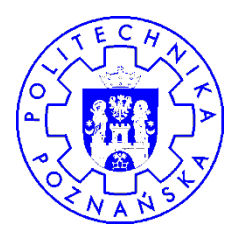
- ⇒ **Właściwy zbiór atrybutów tabeli faktów**
- ⇒ **Usunięcie zbędnych atrybutów ⇒ rozmiar tabeli faktów**
  - **czy atrybut wnosi nową/niezbędną wiedzę o fakcie?**
  - **czy wartość atrybutu można wyliczyć?**
- ⇒ **Minimalizacja rozmiarów atrybutów**
  - **przykład: telekomunikacja**
    - **tabela wymiaru Abonenci zawiera $8 \cdot 10^6$ abonentów**
    - **każdy abonent dzwoni średnio 2 razy dziennie**
    - **roczny horyzont czasowy tabeli faktów**
    - **zmniejszenie długości rekordów tabeli faktów o 10B ⇒ zyskujemy 54GB**

ROLAP – klucze podstawowe i obce

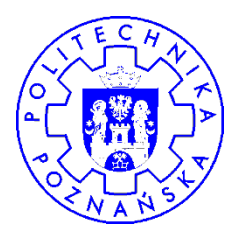
- ⇒ **Klucze naturalne**
  - nr rejestracyjny pojazdu, VIN, nr rachunku, NIP, PESEL
- ⇒ **Klucze sztuczne – generowane automatycznie przez system**
  - nr klienta, id produktu, nr transakcji
- ⇒ **Połączenie tabeli wymiaru i faktów za pomocą klucza podstawowego-obcego**
  - pokaż liczbę szkód pojazdu o numerze rejestracyjnym xxx w ostatnim roku ⇒ **zapytanie wyłącznie do tabeli faktów**
- ⇒ **Jeśli wartość klucza podstawowego może się zmienić ⇒ wysoki koszt uaktualnienia faktów**
  - sytuacja mało prawdopodobna
  - **uwaga: nr rachunku!**

Reprezentowanie czasu w tabeli faktów (1)

- ⇒ **Sztuczny identyfikator (data_id)**
  - konieczność łączenia z tabelą wymiaru czasu
- ⇒ **Naturalny identyfikator (data, timestamp) – składowanie fizycznej daty**
  - sposób bardziej efektywny
  - większość analiz wykonuje się w wymiarze czasu
  - zapytanie nie zawiera połączenia z tabelą wymiaru czasu
- ⇒ **Składowanie przesunięcia czasowego**
- ⇒ **Składowanie zakresów dat**

Reprezentowanie czasu w tabeli faktów (2)

- ⇒ Składowanie przesunięcia czasowego
  - partycjonowane tabele faktów

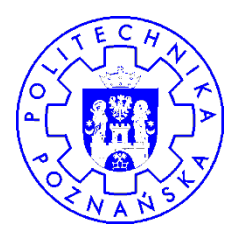
Platnosci_styczen2004

klient_id	kwota	nr_dnia
100	57.60	1
203	123.90	1
4005	99.00	2
205	79.40	3
111	205.90	3
5008	432.00	13
23	332.40	14
567	87.00	31

Platnosci_luty2004

klient_id	kwota	nr_dnia
100	57.60	1
203	123.90	2
4005	99.00	3
205	79.40	4
111	205.90	5
5008	432.00	28
23	332.40	29
567	87.00	29

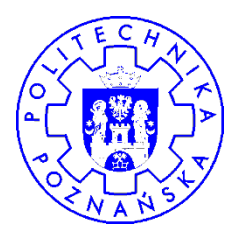

Reprezentowanie czasu w tabeli faktów (3)

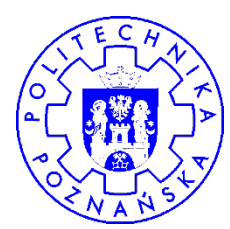
- ⇒ **Składowanie przesunięcia czasowego**
- ⇒ **Wada:**
  - **konieczność konwersji daty z zapytania użytkownika do postaci przesunięcia czasowego**
    - **perspektywa**
- ⇒ **Zaleta:**
  - **podział dużej tabeli na mniejsze, z których każda może być adresowana w zapytaniu niezależnie**
  - **mniejszy rozmiar atrybutu reprezentującego datę (1B)**

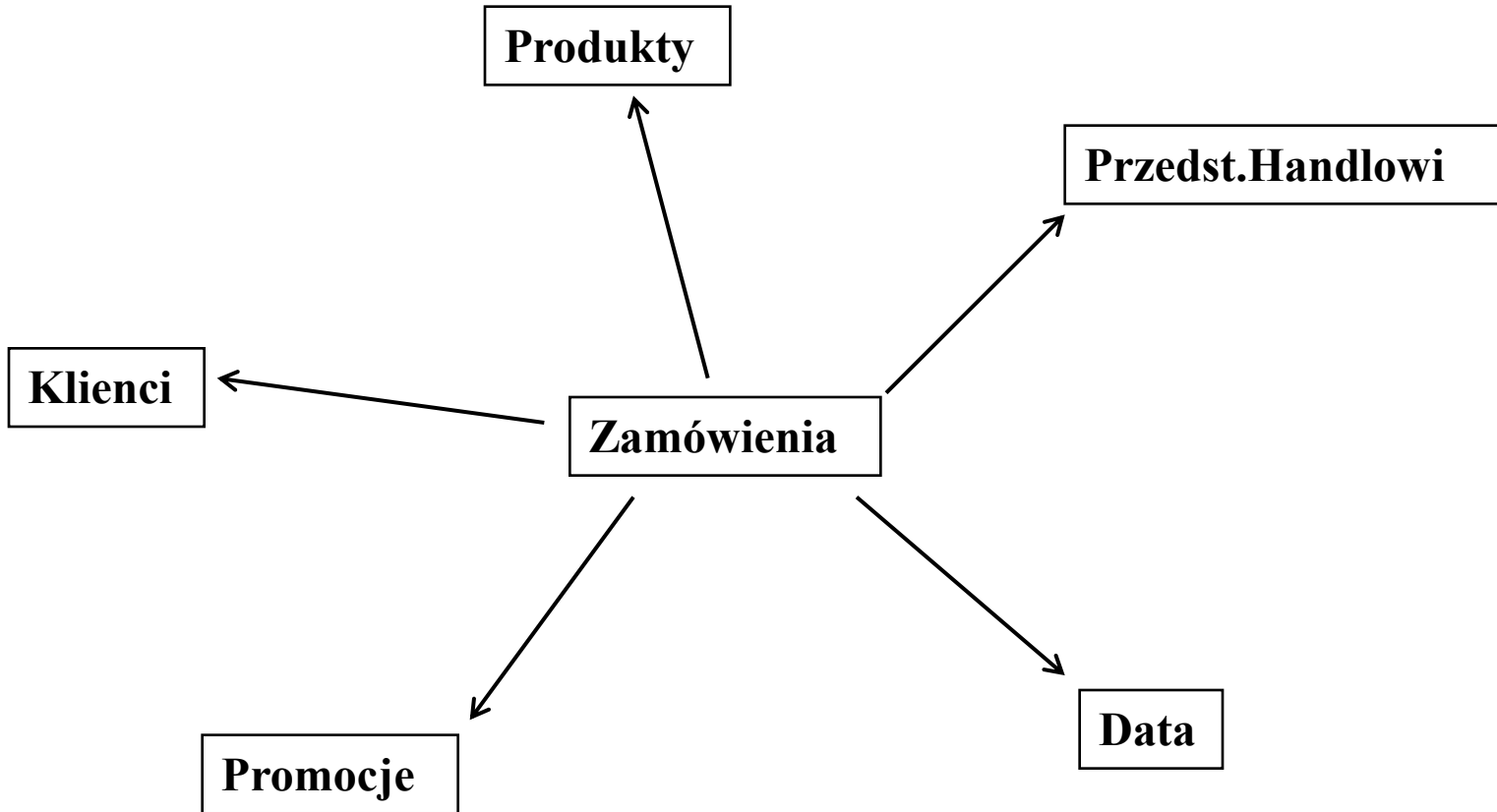
Reprezentowanie czasu w tabeli faktów (4)

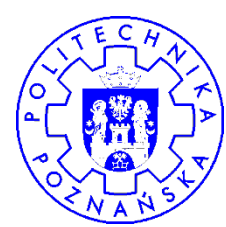

- **Składowanie zakresów dat**
  - np. atrybuty: `data_od`, `data_do`
  - stan magazynu supermarketu
  - sprzedaż w okresie
- **Wada:** bardziej złożone zapytanie testujące warunki początku i końca okresu
- **Zaleta:** zmniejszenie liczby rekordów w tabeli faktów
- **Zaleta:** rozszerzenie zakresu ważności rekordu poprzez zmodyfikowanie wartości `data_do`
  - np. liczba produktów w magazynie nie ulega zmianie w danym dniu ⇒ zmodyfikuj wartość `data_do` dla tego produktu

Model ogólny

Wymiary wolnozmiennie - problem

- ⇒ **Nowe instancje wymiaru**
  - np. nowe sklepy, produkty, taryfy
- ⇒ **Modyfikacje wartości atrybutów**
  - np. zmiana ceny brutto produktu, zmiana widełek w taryfikatorze mandatów
- ⇒ **Zmiana struktury instancji wymiaru**
  - np. zmiana klasyfikacji produktu do innej grupy
  - zmiana struktury organizacyjnej (województwa, WE PP)
- ⇒ **Konieczność uaktualniania instancji wymiarów**
- ⇒ **Rozwiązanie**
  - **Ralph Kimball** ⇒ **Slowly Changing Dimensions**
- ⇒ **Omówienie** ⇒ [HD wykl02 model-SCD-KJ](#)

Ćwiczenie - operator aukcji internetowych

Wymagane analizy:

- ⇒ Liczba otwartych aukcji w danym okresie
- ⇒ Liczba zakończonych aukcji w danym okresie
- ⇒ Ranking sprzedawców/kupujących z punktu widzenia opinii
- ⇒ Ranking sprzedawców/kupujących z punktu widzenia kwot sprzedaży
- ⇒ Porównanie zysków operatora w kolejnych okresach (miesiąc, kwartał, półrocze, rok)
- ⇒ Porównanie liczby zakończonych aukcji w poszczególnych okresach z podziałem na kraje